

Debesuota, gali lyti
Saulė teka 6:10, leidžiasi 5:51

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
Haymarket 1-6100
Over One Million Lithuanian In The United States

VOL. LVIII

Library of Congress Gr.
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

Chicago, Ill. — Ketvirtadienis, Kovo-March 11 d. 1971 m.

Kaina 10c

59

S. KUDIRKA BADAUJA VILNIAUS KALĖJIME

KAS SUDARO KOMUNISTŲ PARTIJĄ?

Proletarai užima nežymią vietą

Ryšium su artėjančiu Sovietų Sąjungos komunistų partijos 24-ju ir neseniai, kovo 3 dieną Vilniuje įvykusi Lietuvos kom. partijos 16-ju, suvažiavimais, idomu pažvelgti į Lietuvos nuo 1940 m. laisvai veikiančios (nacių okupacijos laikmetį išskyrus) komunistų partijos pobūdį, sudėtį, sąrangą. Šią partiją, jos sudėtį smulkiau išryškina "Mokslas ir gyvenimas" žurnalas (1970 m. 11 nr.). Čia panaudojami žurnale paskelbti statistiniai duomenys. Tiesa, jie liečia padėtį iki 1970 m. sausio 1 dienos, tačiau daugiau idomi partijos sąrangos, sudėties kaita per eilę buvusių metų, ne tik į paskutinius metus pažvelgus.

Narių skaičius pernai sausio 1 d. siekė 116,603 — tai sudaro 3.7 proc. Lietuvos gyventojų (1970 m. gyventojų surašymo duomenimis, gyventojų skaičius Lietuvoje siekė 3,129,000).

Rusai sudaro 20% partijos narių Lietuvos Kom. Partijos narių pasiskirstymas tautybėmis atrodo štai kaip:

Lietuvių	— 78,255 arba 67.1%
Rusų	— 23,341 arba 20.0%
Lenkų	— 4,275 arba 3.7%
Žydų	— 2,664 arba 2.3%
Kitų	— 8,070 arba 6.9%

Iš viso 116,603 arba 100.0%

Nuo 1968 m. sausio 1 d. LKP narių skaičius padidėjo 11,119 arba 9.6 proc. — tuo metu jų buvo 105,484. Lietuvių narių skaičius pakilo 9 proc., rusų — 7 proc. Mažiausia pakilo žydų narių skaičius — per dvejus metus vos 24 nariais arba mažiau kaip vieną procentą.

Partijos nariai — ne proletariato atstovai

Jei ankščiau būdavo nurodoma, kad LKP atstovaujanti "pastarųjų žmonių", tai pastaruosiu metu ryškiai kryptis į narius įtraukti daugiau aukštesnio išsilavinimo kadrai. Pvz., jei 1953 metais narių tarpe buvo 9.9 proc. narių, pilnai ar iš dalies baigusiu aukštąjį mokslą, tai 1966 metais jų jau buvo 18.9 proc. ir 1970 metais — 21.0 proc. Didžioji narių dalis, tai žmonės, turintys vidurinį ar pradžios mokslo išsilavinimą — taigi, tokių 1953 metais skaičius siekė 47.0 ir 43.1 proc., o 1970 metais jų buvo — 53.2 ir 35.8 (arba 89 proc. visų partijos narių).

Per pastaruosius penkerius metus ypatingai padidėjo narių — specialistų skaičius. Tai liudija toks reiškinys: 1970 metais partijos nariais buvo apie 40 proc. visų mokslo daktarų (63 iš 158). Apskritai, LKP, kaip Sovietų Sąjungos kom. partijos padalinys, daugiau laikytina ne proletarine, bet biurokratijs klasės partija.

Darbininkai ir kolchozininkai — mažumojė...

"Mažosios Tar. Lietuvos Enciklopedijos", II tomo, duomenimis, matyti, kad LKP narių daugumą sudaro tarnautojai bei kiti (atsseit, menininkai, mokslininkai ir t. t.), bet ne darbininkai ar kolchozininkai. Šis santykis buvo itin akivaizdus 1945 metais, kai LKP nariais buvo 90.7 proc. tarnautojų, tuo tarpu darbininkų buvo vos 5.8 proc., gi kolchozininkų — vos 1.6 proc. 1968 m. pradžioje santykis kiek pakito, nes darbininkų skaičius pakilo iki 28.3 proc. kolchozininkų — iki 15.9 proc., tačiau visvien tarnautojai su kitais sudarė daugumą (50.7 ir 5.1 proc.). Tuo būdu, ne proletariatai partijoje sudaro narių daugumą.

IŠ VISO PASAULIO

ČIKAGA. — Čikagos žydų organizacijos ruošiasi pikietuoti rusus kovo 13 ir 14 d. prie Civic Operos, Wacker Drive ir Madison, kur įvyksta sovietų ansamblio iš Omsko koncertai 2 ir 8 val. po piet. Patirta, kad žydai kviečia ir lietuvius prisidėti prie sovietų grupės pikietavimo.

PARYŽIUS. — Kinijos premjero lankymasis Hanojuje vėl sukėlė gandus, kad Kinija gali atsistoti "savanorius", kaip Korėjoje, kovoti prieš amerikiečius Vietnamo. Tą patvirtino buvęs Kambodijos valdovas Sihanoukas, kuris žurnale "Africa" sako, kad kinai yra seniai pasirengę įsikviesti, tik laukia, kad juos pakviestų Laos, Šiaurės Vietnamas, jei ji pulktų amerikiečiai, tikriausiai pakviestų Kiniją ginti š. Vietnamo teritoriją.

ALTON. — Buvus Illinois sen. Ralph Smith gavo nedidelį širdies smūgį ir paguldytas ligoninėn.

Partijos nariai tautybės atžvilgiu

Jos narių skaičius tautybėmis atžvilgiu buvusių įvykius bei gyvenamąjį laiką. 1941 m. lietuvių buvo 53.3 proc., rusų — 25.1 proc., žydų — n et 15.2 proc., kitų — 6.4 proc. Po karo, t. y. 1945 m., lietuvių sudarė narių mažumą, vos 31.8%. rusų narių buvo net 54.0 proc. Ir 1953 metais — lietuvių partijoje buvo 38.0. Nuo 1958 m. Lietuvoje atsiradus vad. Liaudies ūkio taryboms, partijos narių bendro skaičiaus ir paskirų tautybių vaizdas žymiai kito. 1959 metais lietuvių buvo jau 55.7 proc., 1968 m. — 66.3 proc., 1970 m. — jau 67.1 proc., šiais metais — turbūt dar daugiau.

Jei rusų elementas partijoje 1945 m. siekė net 54.0 proc., gi 1953 m. 43.5 proc., tai vėliau jis mažėjo — 1959 m. rusų narių buvo 29.1, 1968 m. — 20.7 ir 1970 m. 20.0 proc. Vis mažėjo ir žydų narių skaičius.

Neabejotina rusų bei kitų įtaka partijoje

Lietuvių pastebimas įsigalėjimas, narių skaičiumi, partijoje dar nereiškia, kad LKP virsta tautine, savarankiška partija. Lietuvių narių skaičius, nors ir žymus, tačiau atsilieka nuo krašte gyvenančių lietuvių skaičiaus (apie 80 proc.). Blogesnis lenkų vaizdas — jų skaičius Lietuvoje siekia daugiau kaip 8 proc., bet partijoje lenkų — narių procentas tesiekia 3.7.

1970 metais, LKP-joje buvo 31,411 rusų ir kitų tautybių narių — nors ir nesudaro daugumos, bet jų įtaka ir poveikis Lietuvos gyvenimui didesnis, nes už jų nugaros — Kremlius. (E)

Malajijoje buvo karūnuotas naujas karalius, Sultanas Halim Muzam Shah. Čia jis matomas su savo žmona, karaliene. Malajijoje yra vienintelė tokia monarchija pasaulyje, kur karalius yra renkamas iš 11 malajų provincijų valdovų. Karalius valdė penkerius metus.

INDIRA GANDHI STIPRIA LAIKOSI INDIJOS PARLAMENTO RINKIMUOSE

NEW DELHI. — Indijos rinkimų paskutinė diena buvo trečiadienį Vakarų Bengalyje, kur pasireiškė daugiausia teroro veiksmų. Rinkimų dieną žuvo 10 žmonių. Vakar buvo pradėti skaičiuoti balsai ir pirmieji daviniai rodo, kad premjerė Indira Gandhi Naujoji Kongreso partija laikosi labai gerai. New Delhi apylinkėse ji laimėjo keturias naujas vietas, nugalėdama dešiniosios Jana Sangh partijos kandidatus. Pati premjerė savo rajone gavo 50,000 balsų persvarą prieš visus kitus kandidatus.

Vakarų Bengalyje politinis terorizmas Bengalijoje balsuotojų eiles, nors vyriausybė siūlė vežti balsuotojus nemokamai į rinkimų būstines ir žadėjo užmokėti gydymo išlaidas, jei balsavimo metu kas nukentėtų, ar būtų sužeistas. Rinkimų rezultatai bus žinomi tik apie penktadienį, ar šeštadienį.

Nauja Indijos problema yra įvykių Pakistane. Indijai labai būtų malonu, jei Pakistane kiltų, kaip buvo Nigerijoje, civilinis karas, Rytų Pakistanui pasakelbus nepriklausomybę, kaip tai padarė Biafra. Indijai Pakistanas yra amžinas priešas dėl Kašmiro, todėl jo susilpnėjimas būtų sveikintinas. Problema byla tačiau čia, kad Rytų Pakistane gyvena bengalai, kurių daug yra ir Indijoje. Jie, gavę nepriklausomybę ir įsteigę savo Rytinio Pakistano valstybę, tikriausiai pradėtų agituoti ir Indijos bengalus, kad šie jungtųsi prie naujos valstybės. Indijoje tada iškiltų ta pati problema, kurią turi Pakistanas.

Visur kyla žibalo kainos

CARACAS. — Venecuėla pakėlė mokesčius užsienio žibalo bendrovėms. Ties mokesčiai sudarys apie 500 milijonų dol. per metus. Padidinti mokesčiai įsigalioja nuo kovo 18 dienos.

Kitoms žibalo šalims didinant kainas, Nigerija irgi paskelbė, kad vakarų bendrovės turi dar dvi dienas padaryti sprendimą: priimti arba atmesti Libijos kainas. Po to Libija gali griežti prieš tas bendroves priemonių, kurios joms nebūsiandos malonios.

Derybos Libijoje neduoda rezultatų, nes abi pusės kietai laikosi. Libijos valdžia pareiškė,

Susilpnėjo Saigono miesto gynyba

SAIGONAS. — P. Vietnamo kariuomenės žygiai Kambodijoje ir Laose labai susilpnino kai kurių miestų gynybą pačiame P. Vietname. Geriausiai daliniai iš Saigono karinio rajono buvo išsiųsti į mūšio lauką. Sostinės gynyba palikta nereguliarios kariuomenės daliniams ir šaulių būriams. Tas kelia nemažą rūpestį sostinės gyventojams.

Nors karo veiksmų pačiame P. Vietname nėra, tačiau tas neraiškia, kad komunistai sustabdo veikimą. Maži incidentai įvyksta kasdien. Praėjusią savaitę komunistų minosvaizdžiai apšaudė amerikiečių bazę Longbinh, 20 mylių nuo Saigono, sužeisdami kelis amerikiečius. Buvo apšaudytos Danango, Quangtri ir kitos bazės.

Saigone kariniame rajone anksčiau būdavo apie 86,000 amerikiečių karių, dabar jų skaičius sumažėjo iki 40,000. Sostinės gynyba labai susilpninta. Dėl to rūpinasi karinio štabo nariai.

P. Korėja planuoja išvežti kareivius

SEOULAS. — Pietų Korėjos prezidentas Chung Park pareiškė, kad jo vyriausybė studijuoja planą ištraukti P. Korėjos kariuomenę iš Vietnamo. Kol kas dar nenumatyta, kada sugrįš korėjiečiai kareiviai, tačiau P. Korėjai teks bent dalį jų pargabenti namo, nes pačios P. Korėjos gynyba susilpnėja, išvežant apie 20,000 amerikiečių.

P. Korėjoje anksčiau buvo apie 60,000 amerikiečių kareivių. Dabar numatyta tą skaičių sumažinti iki 43,000 vyrų. Todėl P. Korėjai teks sustiprinti savo karines jėgas, parvežant kai kuriuos dalinius iš Vietnamo.

Kaip ir visi Londono paminklai, karalienės Onos statula yra labai mėgstama karvelių. Paminklai miesto yra periodiškai nuvalomi. Vartojamose įvairios priemonės karveliams baidyti, tačiau jie vis sugrįžta patupėti karalienės ant galvos. Karalienė Anne valdė Britaniją nuo 1702 iki 1714 m.

AMERIKOS SPAUDA DUODA NAUJŲ ŽINIŲ APIE SIMO KUDIRKOS LIKIMĄ

MASKVA. — Amerikos spauda vakar paskelbė žinių iš Maskvos, kad Simas Kudirka, kuriam Amerikoje buvo atsisakyta suteikti politinę globą, kai jis pabėgo iš "Sovietskaja Litva" laivo į Pakrančių Sargybos laivą "Vigilant" sėdi Vilniaus kalėjime ir yra tardomas. New York Times korespondentas Bernard Gwertzman iš Maskvos "paprastai patikimų šaltinių" praneša, kad Kudirka kalėjime laikomas nuo gruodžio mėnesio, kai jo laivas sugrįžo iš Amerikos pakraščiu į Klaipėdos uostą. Jo žmona vieną kartą prieš Naujus Metus gavo leidimą pamatyti vyrą. Jis atrodo labai sublogęs ir išblyškęs, nes buvo pradėjęs bado streiką kalėjime ir dabar yra maitinamas prievarta. Nuo to pirmo pasimatymo ji daugiau nieko apie vyrą nežinanti.

Jo draugai korespondentui pasakoję, kad apie 50 butų ir namų, kuriuose gyveno Kudirkos draugai, giminės ar pažįstami Klaipėdoje buvo iškirsti. Šaltiniai sako, kad anksčiau skelbtos žinios apie Kudirką "gyvą ir sveiką Klaipėdos naujame bute" yra neteisingos. Tas žinias paskelbė ir kai kurios Amerikos žinių agentūros. Kaip jos atsirado, neįmanoma išaiškinti, sako Gwertzmanas.

Jis prideda, kad Vakaruose esančios lietuvių emigrantų organizacijos tvirtino, kad Kudirka jau negyvas, bet korespondento šaltiniai sako, kad dar prieš dvi savaites Kudirka buvo gyvas.

Papasakojęs iš naujo visą įvykį prie Amerikos krantų ir prezidento Nixono reakciją dėl Kudirkos incidento, Gwertzmanas rašo, kad Kudirka, pagal jo gautas žinias, yra laikomas kalėjime pagal Lietuvos įstatymą, nukopijuotą iš Rusijos respublikos kodekso 64-A straipsnio, kuris laiko išdavimu ir sunkiu nusikaltimu bandymą išvažiuoti be leidimo iš Sovietų Sąjungos. Korespondentas primena kitą lietuvių Vytautą Simokaitį ir jo bandymą pabėgti bei rašo apie kitus du lietuvius Brazilskus, pažinti iki 43,000 vyrų. Todėl P. Korėjai teks sustiprinti savo karines jėgas, parvežant kai kuriuos dalinius iš Vietnamo.

Ilgoko rašinio, užimančio visą septynius laikraščio skilts, pabaigoje NYT korespondentas cituoja Antano Sniečkaus pareiškimą, padarytą Lietuvos komunistų partijos kongrese. Sniečkus pareiškė, kad paskutiniu metu prieš tėvynę įvykę keli išdavimo veiksmai ir politiniai ir moraliai nusmukusių žmonių bandymai padaryti tokius veiksmus, kurie apskritai, atėję iš kriminalinių elementų. Lietuvių reakcionierių emigrantų vadai suvaizdavimo priimtas 41 balsu prieš 24, 16 susilaikius.

JERUZALĖ. — Izraelio gynybos ministeris Dayanas pripažino, kad Izraelio koncentracijos stovykloje yra laikomos 29 arabų partizanų šeimos.

LONDONAS. — Britanijoje buvo surengtas bauriausio britų miesto konkursas. Laimėjo Kings Lynn Norfolk, kur pačiame miesto centre yra didelė automobilių ardymo įmonė su dideliais plotais automobilių laužo.

ŽENEVA. — Šešios vakarų Europos valstybės statys čilėje didelę observatoriją.

mas daiktas, kad žinios apie Kudirkos likimą į Maskvą atėjo per tuos žydus.

Lenkijos šnipas Muenchene

VARŠUVA. — Lenkijos spauda ir radijas paskelbė žinią, kad iš Muencheno sugrįžo Lenkijos šnipas, kuris atliko savo užduotį Vakaruose. Jis daug metų dirbo Laisvosios Europos Radijo štabe, lenkų skyriuje. Lenkijos visuomenė bus smulkiai informuota apie jo veiklą tame radijo tinkle.

Muenchene Radio Free Europe vadovai pripažino, kad pirmadienį vienas tarnautojas tikrai neatvyko į darbą. Reiklūs bus išaiškinti ir paskelbti.

Sovietai ir kitos komunistinės valstybės jau seniai reikalauja, kad Radio Free Europe būtų uždarytas. Sovietai net grasino nedalyvauti Muenchene ruošiamoje olimpinėje žaidynėse, kol tame mieste veiks prieš komunistus nukreiptos radijo stotys.

Markso teorijos Dievui malonios

ROMA. — Vatikano teologai, 80 kunigų ir 75 pasauliečiai dalyvavo Bolzano-Bressanone dieceizijos sinode ir svarstė būdus, kaip įgyvendinti Ekumeninės Tarybos nutarimus. Šiame katalikų suvaizdavime buvo svarstoma gan pavojingi klausimai: skyrybos, gimimų kontrolė ir kunigų celibatas.

Visą Italiją sudomino sinodo paskelbimas, kad teorijoje markizmas yra Dievui malonesnė teorija už kapitalizmą. Pareiškime skiriama marksistinė filosofija nuo marksistinių politinių sistemų nukrypimų nuo Markso idėjų. Katalikų teologai pareiškė, kad "išnaudojimo nebuvimas, jo apsunikinimas marksistinėje bendruomenėje yra daugiau sudėrinamas su Dievo planais negu kapitalistinės bendruomenės tvarka. Šitoks pareiškimas buvo suvaizdavimo priimtas 41 balsu prieš 24, 16 susilaikius.

JERUZALĖ. — Izraelio gynybos ministeris Dayanas pripažino, kad Izraelio koncentracijos stovykloje yra laikomos 29 arabų partizanų šeimos.

LONDONAS. — Britanijoje buvo surengtas bauriausio britų miesto konkursas. Laimėjo Kings Lynn Norfolk, kur pačiame miesto centre yra didelė automobilių ardymo įmonė su dideliais plotais automobilių laužo.

ŽENEVA. — Šešios vakarų Europos valstybės statys čilėje didelę observatoriją.

mas daiktas, kad žinios apie Kudirkos likimą į Maskvą atėjo per tuos žydus.

MIAMI, FLORIDA

Miami Lietuvių Piliiečių Klubas turėtų atitaisyti direktorių tarybos netaktą

Perskaicius Naujienų Nr. 57 Miami Lietuvių Piliiečių Klubas korespondentės p. Elenos Verbelos trumpą pranešimą apie to klubo 25 metų sukaktuvinę vakarėnį, kur išgiriama buvusieji klubo pirmininkai, atseit, direktoriai, o, ypatingai priešpaskutinis p. Antanas Kadsel kaip buvęs "Labai geras klubo pirmininkas, suprantantis klubo dalykus", prisiminė kaip tie direktoriai, o, ypatingai p. Kadsel praėjusį rudenį padarė negarbingą žygį, pašalinami iš klubo ir ištraukdami iš narių tarpo du šiam klubui nusipelnčius taurius lietuvių A. Kaulakį ir A. Stongvilą.

Stongvilos neteko pažinti, bet perskaicius Naujienų Nr. 42 p. Beržienės korespondenciją apie ALT Miami Skyriaus surengtą gražų Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo minėjimą, kur be kt. parašyta, kad "solistėms... gėles įteikė dvi žavingos lietuviškos tautiniais rūbais pasipuošusios, tai E. Stongvilaitė ir K. Kaulakytė" darosi aišku, dėl ko Stongvila buvo tuo pačiu "nusikaltimu" kaltinamas ir tą pačią dieną iš klubo išmestas kaip ir Kaulakis. Abudu yra garbingi lietuviai

Gėdingas klubo direktorių aktas

Praėjusio metų rugsėjo pabaigoje Kaulakis gavo anglų kalba rašytą ir ne kieno nepasirašytą "komiteto" (Committee) raštelį, kad rugsėjo 30 d. atvyktų į direktorių tarybos iš penkių narių sudaryto komiteto specialų meetingą. Girdi, "prieš jį yra keletas kaltinimų, kuriuos jūs išgarsite tame meetinge". Tai esą "labai svarbu jums ir komitetui".

Tokią "subpoeną" gavęs Kaulakis, aišku, numetė į gubą. Sekančią dieną, 1970 m. spalio 1 d. jis gavo sekantį pranešimą, kuris įdomumo dėlei čia pateikiama išties.

Miami Lithuanian American Citizen Club, Mr. A. Kaulakis, 4763 S. W. 82nd St., Miami, Fla. Dear Sir;

You are hereby notified that a Special Committee consisting of five members, Anton Kadsel, Anthony Adomaitis, John Savulionis, Anthony Sobol and Albinas Shmagoris, was appointed by the Board of Directors of the above named Club to consider the matter of your membership.

This Committee held a meeting on September 30, 1970, at which time it found that you are working against the best interests

of the Club and that you are an undesirable member. Therefore, according to the Committee's unanimous decision and the Club's By-Laws, Article III, you are hereby expelled from the Club as of the date September 30, 1970.

Check for 75 c. covering dues for the remainder of the year is herewith refunded to you.

You will surrender your building shares in the Club for which payment you will receive.

Yours truly,
Committee Chairman
A. M. Kadsel.

(Brangus Pone;

Šiuo metu pranešama, kad jūsų narystės reikalui apsvaryti aukščiau minėto klubo Direktorių Taryba paskyrė Specialų Komitetą, susidedantį iš penkių narių, Anton Kadsel, Anthony Adomaitis, John Savulionis, Anthony Sobol ir Albinas Shmagoris.

Šis Komitetas turėjo posėdį 1970 m. rugsėjo 30 d. ir rado, kad jūs veikiate prieš klubo geriausius interesus ir kad jūs esate nepageidaujamas narys. Dėlto, einant Komiteto vienbalsiu nutarimu ir klubo Įstatų III Straipsniu, šiuo metu jūs esate nuo 1970 m. rugsėjo 30 d. pašalinamas iš klubo.

Jūs mokėsite 75 c. čekis už metų likutį šiuo metu grąžinamas.

Jūs atiduosite savo turimus klubo statybos šerius už kuriuos gausite užmokėti.

Tikrai jūsų,
Komiteto pirmininkas
A. M. Kadsel).

Pažodžiui tokį pat raštą gavo ir Antanas Stongvila.

Kadangi klubo direktorių paskirtasis "Specialus komitetas "nusikaltėlius" nubaudė pagal visus įstatų III straipsnio paragrafus, susipažinkim nors su vienu, pačiu įdomiuoju, penktuoju paragrafu, kuriuo ne tik melagingai bandyta nuplėšti žmogaus, didelio lietuvių patrioto garbę, bet ir inkriminuoti jį esant neįgalų Amerikai! Seka \$5:

"5. If any member belongs to any organization that favors the overthrow of the United States or had previously belonged to any such organization or if any member indicates that he favors communism or praises the leaders of communist countries while said leaders rule under communism or if any member ridicules or mocks the United States, the United States flag or any its symbols, then in that event such member shall be considered as undesirable. Also, a member may be considered undesirable if he maintains unsanitary or vulgar habits on the club premises, or habits that may affect the safety of other club members".

(5. Jei bet kuris narys priklausytų bet kokiai organizacijai, kuri favorizuoja Jungtinių Valstijų nuvertimui arba anksčiau bet kuriai tokiai organizacijai priklausė arba jei bet kuris narys parodo, kad jis favorizuoja komunizmą arba giria komunizmo valdomo krašto lyderius arba jei bet kuris narys pajaukia ar tyčiojasi iš Jungtinių Valstijų, Jungtinių Valstijų vėliavos ar bet kurių jų simbolių, tada tuo atveju toks narys turi būti laikomas nepageidaujamu. Taip pat narys gali būti skaitomas nepageidaujamu, jei klubo patalpose laikosi nesantariškų arba vulgarių papročių, kurie gali pakenkti kitų klubo narių saugumui").

Kaulakio visas "nusikaltė-

MOKYTOJOS BRAZDIENĖS ŠOKIŲ ANSAMBLIS. Šeštadienį, kovo 13 dieną Marijos auklėsenoje mokytoje įvyks tikrų tautinių šokių vakaras. Šoks G. Breichmanienės ir L. Brazdienės vadovaujami ansambliai. Paveiksle matome Leokadijos Brazdienės vadovaujamą studentų ansamblį. Iš kairės į dešinę matome šiuos šokėjus ir šokėjas: I-moje eilėje — Eglė Aglinskaitė, Rima Briedytė, R. Stasiulytė, L. Galvydytė, M. Baranauskaitė, D. Paukštytė. II-je eilėje — R. Šilkaitis, K. Kiliorys, J. Bradūnas, S. Jurionas, R. Vaičiūtis, J. Ringus, J. Milavickas, J. Lišauskas. III-je eilėje — Ž. Bilaišytė, K. Stankevičė, R. Butvilaitė, J. Zymantaitė, D. Endrijonaitė, B. Petrauskaitė, L. Underytė, Z. Paulėnaitė, M. Gutauskaitė. IV-je eilėje — L. Mintautas, A. Razma, R. Paulėnas, V. Narutis, R. Underys, Abromaitis, K. Zymantas ir E. Šilkaitis.

mas" buvo tas, kad jis būdamas to klubo direktoriu ne tik nepitarė, bet pasipriešino kitų direktorių samokslui išmesti iš klubo narių direktorių Stongvilą, už tat tuo pačiu paragrafu apšmeižė abudu!

Kalbant apie Alfonsą D. Kaulakį, jis jau Lietuvių Enciklopedijoje t. 11, pusl. 197 minimas kaip žymus visuomenės veikėjas, laikraštininkas stambios lietuviškos spaustuvės įsteigėjas ir lietuviškų knygų leidejas, Balfo Chicago apskritys pirmininkas ir t. t.

Atsikėles į Miami, Floridoje, jis ir jo namai visą laiką yra lietuvių kultūros centras. Nuo pat atsikėlimo į Miami, jis jau 1947 metais įstojo į šį klubą, visą laiką dirbdamas klubo ir lietuvių labui. Jis ilgą laiką buvo to klubo direktorius, ne kitų direktorių pasiskirtas, kaip tai jie dabar savo tarpe praktikuoja, o buvo visuotinio narių susirinkimo išrinktas.

Kada Miami lietuviai organizavo savo klubą, jie norėjo ir tikėjo, kad jis bus lietuvių centras, kaip kad dabar yra St. Petersburgo lietuvių klubas. Anksčiau ir čia taip buvo. Kūrėsi kitos lietuviškos organizacijos — SLA ir Sandaros kuopos, pirkto klubo šerius padėdamos klubui finansškai sustiprėti; klube rengė savo susirinkimus ir parengimus. Klubas tikrai buvo lietuvių kultūros ir veikimo centras. Kaulakis visą laiką ne tik klubui nuostirdžiai dirbdavo, bet dar parengimus aprūpindavo savo sodo vaisiais, atveždamas juos nemokamai.

Vėliau susitvėrė Moterų klubas, L. R. K. Moterų Sąjunga, Amerikos Lietuvių Tarybos ir Balfo skyriai. Kaulakis gyvai dalyvavo visu jų organizavime ir šiandien tebėra narys, o ALT Miami Skyriaus yra ilgametis pirmininkas.

Kai prasidėjo Baisiojo Birželio minėjimai, miamiečius tik Kaulakis išjudino, suruošdamas paminėjimus klubo darėlyje, atveždamas iš namų vaisių ir užkandžių. Sykį skeptiko paklaustas kam iškačiūs ir pastangas dėti, jei žmonės nesidomi, atsakė: "Žmonės reikia pratinti mėnėti Lietuvos ne tik buvusias džiaugsmo, bet ir esamas nelaimės dienas, gal ateis laikas, kada išsivystys į masinius minėjimus".

Iš tikrųjų, dabar Miami lietuviai gali patys didžiulius minėjimus.

maius, kaip ir praėjusio Vasario Sešioliktos minėjimas, kurį taip pavyzdinčiai gražiai pravedė tas pats Kaulakis.

Lietuvybės slopinimas Miami lietuvių klube aiškiai prasidėjo prieš trejetą metų. Iki 1968 metų ir direktorių tarybos protokolai dar tebebuvo rašomi lietuviškai, bet tų metų klubo pir-

mininkas susirinkime pasakė, esą, valdžia pareikalavusi, kad protokolai būtų rašomi angliskai. Į susirinkimą pakviestas advokatas pasakė, kad tokio reikalavimo nėra ir rašyti galima bet kuria kalba. Tačiau šio klubo direktoriai yra susidarę iš senosios kartos žmonių, jie pasikvietė moterį sekretoriauti, kuri

mininkas susirinkime pasakė, esą, valdžia pareikalavusi, kad protokolai būtų rašomi angliskai. Į susirinkimą pakviestas advokatas pasakė, kad tokio reikalavimo nėra ir rašyti galima bet kuria kalba. Tačiau šio klubo direktoriai yra susidarę iš senosios kartos žmonių, jie pasikvietė moterį sekretoriauti, kuri

raštus ir protokolus rašo anglų kalba.

Daugelis klubo steigėjų jau mirė, kiti dėl senatvės pasitraukė. Jų vietą užėmė kitokie žmonės, kurie savo amžiuje nėra dirbę jokio tautinio organizacinio darbo ir neturi nei principų nei idealo.

Kaulakis ir Stongvila buvo pirmieji išrinkti klubo direktoriais, kurių yra 8 ir devintasis yra klubo pirmininkas. Kadangi juodu nesutiko su kitų septynių klubo nuliutuvinio "politika", tai direktoriai norėjo išmesti Stongvilą, bet kai Kaulakis už jį griežtai užsistojė, klika nutarė abiejų nusikratyti. Visuotinis klubo narių susirinkimas išrinko, o keli direktoriai pašalino! Visuotinis susirinkimas, kaip vyriausias šeiminkas, turi atstatyti tvarką, atitaisyti savo direktorių flagrantiską netaktą ir apginti taurių vyrų garbę, kurią savo falšyvais kaltinimais jie norėjo suteršti. Stebėtojas

SKAITYK PATS IR PARAGINK KITOS SKAITYTI NAUJIE NAS

EKSKURSIJOS I LIETUVĄ
KAINA \$776.00
Išvyksta iš Bostono: BIRŽELIO 3, LIEPOS 14, RUGPUČIO 26.
Lietuvoje šios grupės praleis po 11 dienų.
Dalyvių skaičius ribotas — NESIVELUOKITE
Dėl smulkesnių žinių ir registracijos kreipkitės į
TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE
390 WEST BROADWAY
SOUTH BOSTON, MASS. 02127
Telefonas: (617) 268-8764
Savininkė: Aldona Adomoniene

What makes a man leave the people he knows, the home he made, even the language he speaks, to come here?

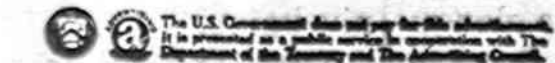

A better way to live. Where an ordinary man can do the things he thought were just for others. Where a man can own his own home. Maybe with a back yard and a fence. Where a man can give his children an education. A good one at that. This is American living. And there are waiting lists, ten feet tall, of immigrant families waiting to come here. Most of us know about the good things around here. Although sometimes we forget. So what are we supposed to do? Well, for one thing, we can invest in our country. Not everyone can boast that. Invest in U.S. Savings Bonds. They help make America economically strong. And there's nothing wrong

with a little old American pride. For another thing, Bonds help you. They grow at a guaranteed rate, so you'll have a nice bundle for some rainy day. What's more, Savings Bonds are easy to buy. You can pick them up where you work in a Payroll Savings Plan. (Someone else does the paper work.) Or you can buy Bonds where you bank. When a family leaves behind an old familiar way of life to start a new one, there are some reasons. Reasons you might like to invest in.

Take stock in America Buy U.S. Savings Bonds

NAUJIE NOS

1739 So. Halsted Street Chicago, Ill. 60608

Chicago Savings and Loan Association

6% PER ANNUM
OF \$5000 OR MORE
ON CERTIFICATES
2 YEAR MATURITY

5 3/4% PER ANNUM
ON CERTIFICATES
OF \$1000
ONE YEAR MATURITY

5 1/4% PER ANNUM
ON CERTIFICATES
OF \$1000 OR MORE
6 MONTH MATURITY

5 1/4% PER ANNUM
ON 90 DAY NOTICE
Passbook Accounts
\$100.00 MINIMUM

5% PER ANNUM
ON ALL PASSBOOK
ACCOUNTS

DIVIDENDS COMPOUNDED DAILY. PAID QUARTERLY.

Chicago Savings and Loan Assn.

JOHN PAKEL, Sr. Chairman of the Board

6245 So. WESTERN AVE.

HOURS: Mon. 12 P. M. to 8 P. M., Tues. 9 to 4, Thurs. & Fri. 9 to 8, Sat. 9 to 12:30

Mrs. PHIL PAKEL, President

TEL. GR 6-7575

PER OHAJŲ KELIAVO ŠAULIAI

Nėra idėjų be faktų – nėra faktų be idėjų

Atsiminimų pynė prabėgusio laiko perspektyvoje

(Tęsinys)

Dar mažas fragmentelis. Prie altoriaus, kunigo dešinėje kabėjo išblukusi Lietuvos trispalvė. Tokia bespalvė mes ją pastebėjome... Pagalvojome kodėl ji čia kabo, tokia bespalvė, be lietuviškumo žymių? Bet gi keista, tartum kunigas Ivanauskas mūsų galvojimą būtų pagavęs... Per pamokslą jis priminė paprijai, kad laikas pasenusią Lietuvos vėliavą pakeisti... O, kad atsirastų šiai vėliavai nupirkti mecenatas?!

Aš tikrai esu įsitikinęs, jog šiuo metu šv. Jurgio bažnyčia puošia nauja: geltona-žalia-raudona spalvų vėliava – tikroji lietuviškoji trispalvė.

Šios bažnyčios parapijos salė, gana didelė, buvo pravesta Lietuvos kariuomenės 52 m. sukakties iškilmė. To, gražiai praversto minėjimo autorius ir organizatorius (aišku su pagalbininkais!) buvo Karių Ramovės skyriaus pirm. ltn. Vladas Knistautas. Pagrindinę paskaitą, nuotai kingai, istoriniais duomenimis pagrįstą, pavylojo mums prof. A. Augustinavičienė. Paskaitos turinys: "Kuo prisidėjo lietuvis prie nepriklausomos Lietuvos atkūrimo?" Ji davė daugybę pavyzdžių, kurie ryškiai parodė, kad mergaitės ir moterys taip pat kovojo greta vyrų kovos lauke. Jos taip pat atlikdavo ir kitus svarbius karinius uždavinius.

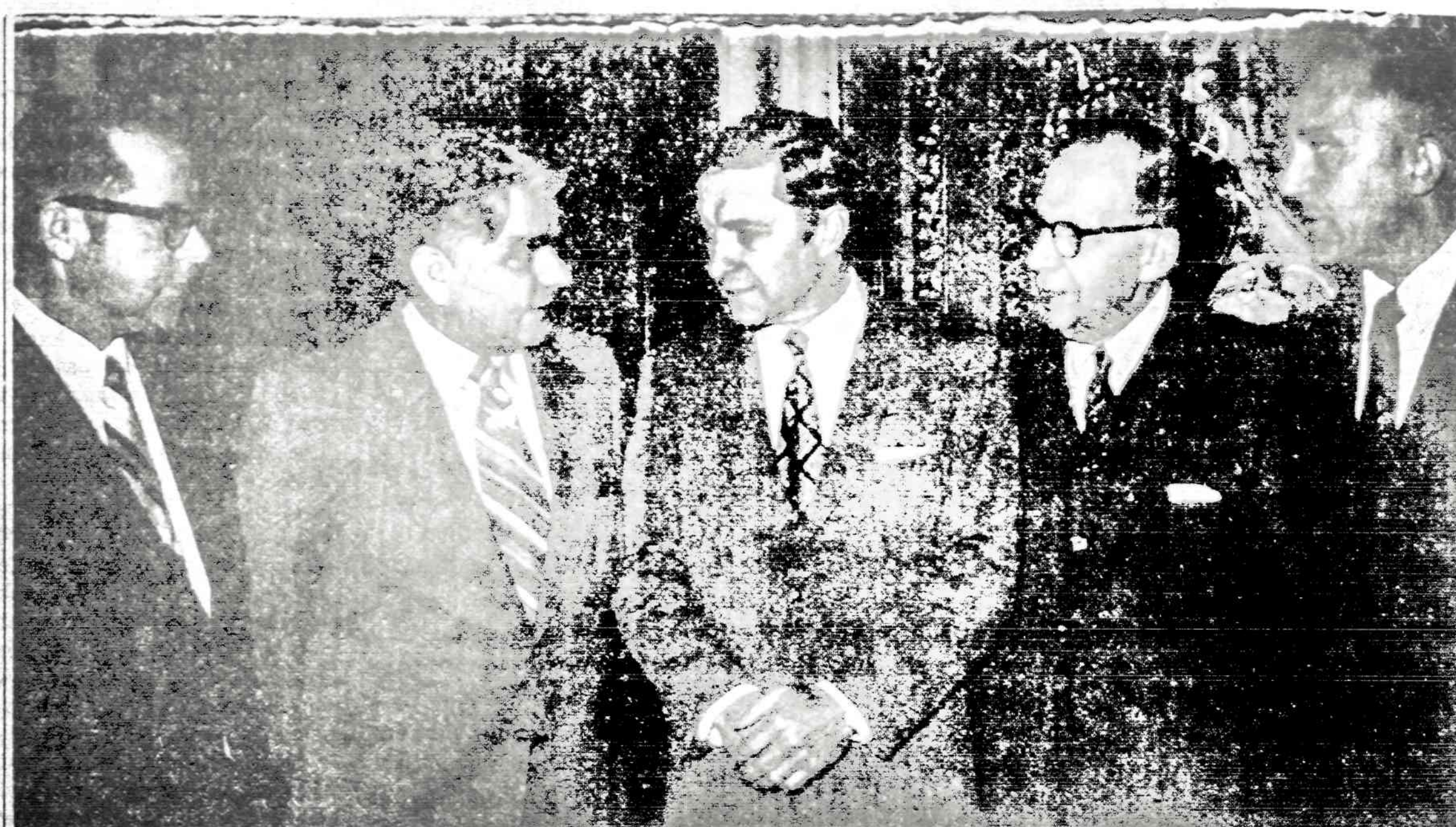
Be to, jos bene daugiausia dirbo slaugėmis bei gailestingomis seserimis ligoninėse. Paskaita buvo įdomi ir reikėtu ją išspausdinti kuriame nors laikraštyje ar žurnale.

Nė laikas dabar aprašinėti tą minėjimą, kuris jau yra aprašytas ir paminėtas keliuose laikraščiuose, o ypač Dirvoje. Čia tik paminėjau kai kuriuos fragmentus.

Jau iš vakaro buvome pakviesti Onos ir Alfonso Mikulskių apsilankyti Čiurlionio ansamblio šventovėje – Čiurlionio namuose. Kadangi Kariuomenės šventės iškilmė kiek užtruko, kurioje ir mums buvo leista apdovanoti jau 80 metų peržengusį šaulių Sąjungos veteraną š. Adolfą Klimą, tad ta proga LŠST c. v. pirm. V. Tamošiūnas pasakė tai progai pritaikytą kalbą. Adolfui Klimui šaulių žvaigždę užkabino š. Ona Mikulskienė.

Visi sutikome tikrai nemažai pažįstamų dar iš Lietuvos laikų. Daugis sutiktųjų mums pritarė ir patarė būtinai įsteigti Klevelande LŠST šauliškąjį dalinį. 1970 m. gruodžio 6 d. buvo išrinkta kuopos valdyba: pirm. dr. K. Pautienis, vicepirm. V. Joku-baitis, išd. J. Krygeris; Reviz. komisija – P. Mainelis, E. Šarkauskienė ir Br. Grincius.

Ir šiuo metu LŠST kuopa nėra svajonė, bet realybė. Po pa-

SEN. PERCY TARIASI SU LIETUVIAIS. Sen. Charles H. Percy šiuo metu Vasario 16 d. praga tariasi su grupe lietuvių Washington. Iš kairės į dešinę matome inž. Stasį Bakšaitį, Washingtono Lietuvių Inžinierių Draug-

jos pirmininką; inž. Eugenijų A. Bartkų, buvusį Alto pirmininką; sen. Charles H. Percy; Dr. Jona B. Genį, lietuvių respublikonų atstovą, ir Stasį Antaną Bačkį, Lietuvių atstovybės patarėją.

Lietuvos ūkininko šurpi drama

Prieš trisdešimt vienerius metus, Rusų karinėms jėgoms Lietuvą okupavus, skaudžiausiai buvo sukręsta mūsų krašto tylinčioji dauguma – ūkininkai-kės. Pirmiausia, jų kruopščiai puentojai žemė, kurią jie labiausiai mylėjo ir buvo prie jos prisirišę, buvo atimta, išdraskyta. Ir jis pats, namų ir žemės tikras šeimininkas, iš namų išvarytas, įkalintas arba ištremtas į šaltąsias taigų sritis lėtai mirčiai. O ir likęs savam krašte tampa naujo plėšriau-sio pono vergu – baudžiauninku.

Tai baisioji ūkininko tragedija, kurią prisiminus, išlikusius gyvuosius siaubingas šurpulis sukrečia. Šiai didžiosios istorinės vertės tragedijai įamžinti, pasigendama vaizdingesnio literatūrinio kūrinio, kuriame atsispindėtų per palyginti trumpą laisvės ir nepriklausomybės laikmetį padarytoji pažanga. O ir, apskritai, visų krašto ūkio suklestėjimas. Ir kas ištiko, kai visą klestėjusį kraštą nusiaubė rytų barbarizmo antplūdis. Visas rūpestingai kurtasis ūkis buvo sužlugdytas. O ir pats pagrindinis Lietuvos ūkio elementas – ūkininkas tapo paniekintas, nužmogintas.

Kol dar gyvieji prisiminimai tebėra neišblėję ir dokumentinės medžiagos apstu, mūsų dailiojo žodžio meistras, giliau nuvokiantis žemės ūkį bei patį ūkininką, labai vertėtų susidomėti – kaip įamžinti literatūriniam (romano ar panašaus pobūdžio) veikale. Autorių pirmoji premija nu-matoma iki 2000 dol.

Lietuvių Agromomų Sąjungos Chicagoje nuo pr. metų pradžios gvidenti jau gana princi-pūs (po 30 metų okupacijos) mūsų ūkininko pagerbimo rei-ka. Pradėjo teikti lėšas. Jai talkon eina Liet. ūkininkų s-ga Chicagoje ir žemės ūkio darbuotojų d-ja Detroito.

Pirmieji mecenatai ūkininkai – Antanina ir Juozas Vasilevičiai paaukojo 500 dol. Pirmieji garbės nariai paaukojo po 100 dol. Salimėja ir Vytautas Janulačiai, dr. agr. Juozas Briedis ir ūkin. Feliksas Valaitis.

Mažiau aukojusieji laikomi rėmėjais.

Liet. agr. s-gos kasininko ad-resas: Stasys Juozapavičius, 8148 S. Whipple Str., Chicago, Ill. 60652. Alf. Indreika

Kad ir pavėlavę vis dėlto nu-vykome pasisvečiuoti pas Čiurlioniečius. Ne visus choristus jau ir beradome. Tačiau dar apie 20 ten mus pasitiko. Aišku, jų tarpe buvo Ona ir Alfonsas Mikulskiai ir Čiurlionio ansam-blio administratorius – pirmi-ninkas Vladas Plečkaitis su žmo-na. Ir čia be dvasinio peno, bu-vome taip pat pavašinti ir "kie-tais" ir "minkštais" gėrimais.

Ansamblio vadovas A. Mikulskis mus pasveikino ir išbučiavo ir visiems keturiems Detroito šauliams nepagailejo gražių, šil-tų žodžių.

LŠST c. v. pirm. V. Tamošiū-nas paskyrė Čiurlioniečių para-mai 50 dol. auką. O vaišingų ir dainuojančiųjų Čiurlioniečiai, iš savo pusės, V. Tamošiūnui dova-nojo, su atitinkamais parašais, dvi plokšteles, kurias įdainavo ansambliciai, vadovaujant A. Mikulskiui, ir įkankliavo kankli-ninkės, vadovės Onos Mikulskie-nės vadovaujamos.

Šio LŠST c. v. keturių atstovų apsilankymas davė gražių išda-vų. Buvo apdovanotas š. vetera-nas Adolfas Klimas šaulių S-gos žvaigždės ordinu; dalyvauta Ka-riuomenės šventės paminėjimo iškilmėje. Įsteigta LŠST Klevelando šaulių kuopa ir šaulių mo-terų sekcija. Pakviestas Čiurlionio ansamblis į Detroitą; kvie-čia Stasio Butkaus šaulių ir Jū-ros šaulių "švyturio" kuopos. Jau pasamdyta didelė 800 žmonių talpinanti salė su didele scena.

Koncertas įvyks 1971 m. ge-gužės 16 d. 3 val. popiet. Salės adresas: Crestwood High School Auditorija, 1501 N. Beech Daly Rd., Dearborn Hts., Mi.

Tad iki pasimatymo, Čiurlio-niečiai! (Pabaiga)

Today's FUNNY

Today's FUNNY will pay \$1.00 for each original "funny" med. Send gags to: Today's FUNNY, 1250 West Third St., Cleveland, Ohio 44113.

Komunistų ir bolševikų žmonių grobimo metodai

Kaip "radikalai" žmonės grobia Amerikos kontinente, jų metodus žmonės žino iš spaudos ir radijo pranešimų, bet mažai kas težino, kaip tai daroma komunizmo sosti-

reimėjais.

Liet. agr. s-gos kasininko ad-resas: Stasys Juozapavičius, 8148 S. Whipple Str., Chicago, Ill. 60652. Alf. Indreika

Miegiam žinotina

Amerikos epidemiologas Dr. Hammond ištyręs apie 800,000 ligonių istorijas (gydytojų už-rašus) priėjo išvados, kad žmonės, kurie miega po 10 valandų ir daugiau per parą, yra pakeliui ir širdies ligas ir atakas.

Dr. Hammond nustatė, kad žmonės, ypač vyrai tarp 50 ir 59 metų amžiaus, kurie miega po 10 valandų per parą, keturi kartus greičiau apserga širdies liga ne 7:00 valandas mie-gantieji ir dirbantieji.

REMKITE TUOS BIZNIERIUS, KURIE GARSINASI "NAUJIENOSE"

Nuo 1914 metų

Midland Savings aptar nauja taupymo ir namų paskolų reikalus visos mūsų apylinkės. Dėkojame Jums už mums parodytą pasitikėjimą. Mes norėtume būti Jums naudingi ir ateityje.

Sąskaitos apdraustos iki \$20,000

Frank Zogas, President

MIDLAND SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION
4440 ARCHER AVENUE
CHICAGO, ILLINOIS 60632
PHONE: 254-4470

5%

Passbook Savings
All accounts com-pounded daily – paid quarterly

6%

2 Years Savings Certificate (Minimum \$5,000)

Raginkite savo apylinke augti - taupykite!

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka du didelius darbus. Pirmas, jie padeda Jums pasiekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antras, jie padeda sukurti geresnę apylinkę bendruomenei ir parūpina fondus namams įsigyti. Taupykite dabar. Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuostimčius nuo mėnesio pirmos.

6%

PER ANNUM ON SAVINGS CERTIFICATES OF \$5,000. OR MORE, 2 YEAR MATURITY

5%

UNIVEST TAUPYMO SĄSKAITOMS

Taupymo indėliai Apdrausti iki \$20,000.

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St

Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS

Isteigta 1923 metais

Tel. 421-3070

Istaigos pietuose kiemas automobiliams pastatyti

Ilgamečio BALFO pirmininko, prelado J. B. Končiaus knyga ATSIMINIMAI IŠ BALFO VEIKLOS

404 didelės puslapiai, daug nuotraukų.

Kieti viršeliai \$4,00, minkšti – \$3,00.

Įdomi knyga kiekvienam lietuviui, ypač tremtiniui. Geriausia dovana globėjui, siuntusiam siuntinius į Vokietiją ir kitas tremties vietas. Knygą pasiūsiame adresatui, jei pasiūsite čekį arba Money Orderį tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street, Chicago, Illinois 60608

KNYGOS VAIKAMS IR JAUNIMUI

– Sek pasaką, mamytė, Apie senus laikus, Kai aityrai ir laumės Skrajojo po laukus...

S. Petersonienė

Poezija ir pasakos yra vaikų mėgstami ne mažiau kaip žaidimai ar krikštavimai. Naujienose galima gauti šių perliū ir žemėdūgių mūsų mažesniems bei jaunimui:

1. N. Butkienė, VELYKŲ PASAKOS, 32 psl., telpa 6 pasakos ir D.VY. NUKĖS, 34 psl. su 8 apsakymėliais iš vaikų pasaulio. Abi gausiai iliustruotos, spalvotais viršeliais, kainuoja po 1 dol.

2. Vanda Frankienė-Vaitkevičienė, ŠOKOLADINIS KIŠKELIS, pasaka mažiesiems. Jūratės Eidukaitės iliustruota. Didelio formato, 24 psl., gražus leidinys. \$1,50.

3. A. Giedrius, MURKLYS, 24 apsakaitės vaikams. Dail. V. Siman-kevičiaus iliustruota, 130 psl., \$1,80.

4. Stasė Vanagaitė - Petersonienė, LAUMĖ DAUMĖ. 17 eilėraščių, kaip pasakų, apie paslaptingąsias laumes Tėvų žemėje. Labai gražus leidinys, didelio formato, kietais viršeliais, gausiai dail. J. Kiburo iliustruota, 64 psl., kaina 5 dol.

5. Melronis, JAUNOJI LIETUVA, poema. 118 psl., \$1,00.

6. R. Spalis, GATVĖS BERNIUKO NUOTYKIAI. Apsakka jaunimui ir senimui. Dail. A. Trinkūno viršelis ir iliustracijos. Išleido Dr. Vydušo Fon-das, 528 psl. Kaina 4 dol.

7. Juozas Švalistas, ŠAUNUS PENKETUKAS, apsakaitės, kaip pasakos vaikams iš jų gyvenimo, svajonių ir žygių. Iliustruota dail. Z. Sodeikienės. Didelio formato, kietais viršeliais, puikus 77 psl. leidinys. \$3,00.

8. Jonas Valaitis, SENOVĖS LIETUVIŲ DIEVAI, mitologijos posmai. Eilutės padavimai, legendos ir pasakos – kaip senovės lietuviai ir žemaičiai bendravo su savo dievais. 54 psl., \$1,00.

Vaikai mėgsta ir nori skaityti. Dėlto iš pat mažens yra daug lengviau juos įpratinti lietuviškai skaityti ir mylėti lietuvišką knygą. Jei tėvai išbalansuo-tų vaikams perkamas dovanas – pusę knygu, pusę žaislų – lietuviško auklėjimo rodyklė staiga pakiltų aukštyn.

NAUJIENOS

1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608.

Jau išėjo seniai laukta

Juozės Vaičiūnienės knyga

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENČIŲ TAKAIS

100 didelio formato psl., daug paveikslų. Kaina \$2,00. Persiuntimui paštu reikia pridėti 25 c. egzemplioriui.

Ansambliai, chorai, grupės, užsakiusios 10 ar daugiau egzempliorių, nemoka pašto persiuntimo išlaidų.

Knygą galima gauti Naujienose arba pasiunčiant čekį ar Money orderį tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 S. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone HA 14100

SECOND CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:	
In Chicago \$20.00 per year, \$11.00 per six months, \$6.00 per 3 months. In other USA localities \$18.00 per year, \$10.00 per six months, \$5.00 per three months; Canada \$20.00 per year; other countries \$21.00 per year.	
10 cents per copy, 10 c. on Saturday	
Dienraščio kainos:	
Chicagoje ir priemiestiuose	
metams	\$20.00
pusei metų	\$11.00
trims mėnesiams	\$6.00
vienam mėnesiui	\$2.00
Kitoje JAV vietoje:	
metams	\$18.00
pusei metų	\$10.00
trims mėnesiams	\$6.00
vienam mėnesiui	\$2.00
Užsienioose:	
metams	\$21.00
pusei metų	\$11.00
vienam mėnesiui	\$2.50
Nauienos eina kasdien, išskyrus sekmadienius, Leidžia Naujienų Bendrovė, 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. Telef. HAYmarket 1-6100.	
Pilnais reikiais siųsti pašto Money Orderiu kartu su užsakymu.	

NAUJIENŲ ofisas atidarys kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12 val.

Sniečkus paliktas partijos vadovybėje

Laisvojo pasaulio politikai ir laikraštininkai atidžiai seka Maskvoje šaukiamą komunistų partijos suvažiavimą. Niekam ne paslaptis, kad Sovietų Sąjungą valdo nedidelė komunistų partijos susipietusi grupelė. Pačioje partijoje ir jos viršūnėje dažnai eina grumtynės dėl valdžios, o kartais ir visos valstybės politikos. Kartais tos grumtynės būna nepaprastai žiauros. Ne vienas įtakingas komunistas gavo kulka į pakaušį, kai jis laiku nenusilenkė partijos vadovybė turinčiam sekretoriui. Laurenti Berija buvo paskutinis kompartijos centro komiteto narys, kuris iš posėdžio buvo išvestas ir likviduotas.

Likvidavus Beriją, panaikintas "asmens kultas" ir partijos centro komitete įvesta "demokratija". Vietoj žudynių, įvesta "dviguba vadovybė", kurios metu vienas partijos priešaikyje stovįs atstovas seka kitą. Premjeru buvo paskirtas Aleksej Kossyginas, o partijos priešininkas Leonidas Brežnevus. Kiekvienas jų gynė savo pozicijas ir jokių pakaitų partijoje nedarė. Atrodo, vis dėlto, kad Brežnevus "apstatė" Kossygina. Brežnevus rado bendrą kalbą su karo vadais. Kossyginas siūlė sumažinti karo reikalus skiriamas sumas, bet Brežnevus nesutiko. Kossyginas norėjo prie valstybės vairo prileisti kelis jaunesnius komunistus, bet Brežnevus nesutiko. Daugelis manė, kad Rusijoje valstybės vairo priešininkas atsistos A. Selepinas, bet iki šio momento jam plyšo dar nesimato. Brežnevus visai nesirengia trauktis iš šalį.

Kad didesnių pakaitų nebus rusų komunistų partijoje, matyti iš to, kas buvo padaryta Lietuvos komunistų partijos suvažiavime. Jau prieš kelis mėnesius buvo paleistos kalbos, kad Lietuvos kompartijos vadovybėje bus didesnių pakaitų; kad net Antanas Sniečkus bus pakeistas jaunesniu žmogumi, bet didelių pakaitų neįvyko. Antanas Sniečkus ne tik paliktas kompartijos priešaikyje, bet jam palikta privilegija ir patį komitetą bent kiek apvalyti nuo "dugnan traukiančio svorio".

Buvo paskleistas gandas, kad Lietuvos komunistų partijos pirmuoju sekretorium bus paskirtas su pirma rusų okupacija Lietuvoje atsiradęs J. Maniūšis. Tai senas gudų komunistų partijos narys, išitraukęs į lietuvišką kompartijos darbą. Jis pramoko lietuviškai ir visą laiką dirbo patį svarbiausią Maskvos darbą: galimai daugiau išpausti iš Lietuvos maisto produktų ir lietuvių teikiama įvairiausių patarnavimų. Jis visą laiką atidžiai sekė, kad iš Lietuvos išvažiuotų gurguolės su javais; kad

JURGIS JASINSKAS

SPAUDOS PABIROS

Reikšmingas savaitgalis

Nieko nuosavo ar originalaus, nepajėgiamam sukurti visada atsiranda talkininkų, kurių darbas tas nesugebantis pasinaudoti. Plagiatoriai literatūriniai ar žurnalistiniai vagys, — iš kitų

bais, mintimis ir t. t., pasinaudojęs kaip nuosava išmone, yra vadinamas įsisteisusiu vardu: "plagiatorius". O toks, svetima kūryba, dar- kiekvieną rudenį būtų išvežti visi šiaudai ir sienas; kad būtų pagamintas didesnis viesto ir kitokių riebalų kiekis; kad Lietuvoje laikomi sovietų garnizonai būtų apūpinti geriausiu lietuvišku maistu, o laikraščių priešininkai būtų pastatyti Maskvai tikrai ištikimi žmonės.

Maniūšis paskirtas "tarybinės" Lietuvos ministrų tarybos pirmininku. Be to, valstybiniame gyvenime Maskvai ištikimas Maniūšis paskirtas vadinamųjų direktorių komiteto pirmininku. Jis paruošė ir išsiuntinėjo įsakymus visiems valstybės tarnautojams ir atsakomines vietas užimantiems partijos nariams, nurodymams, kokios linijos jie turi prisilaikyti, ką ir kada jie turi daryti. Iki šio momento direktorius davinėjo pirmasis sekretorius, bet neseniai šias pareigas jau perėmė iš Maskvos atsiųstas gudas. Nuo pirmos sovietų okupacijos dienos iš Tiesos redakcijos vadovybės rusai nenorėjo paleisti Maskvai labai ištikimo Honano Zimano, o iš ekonominio Lietuvos gyvenimo kontrolės — J. Maniūšio. Zimanas pakeistas Laurinčiuku.

Antanas Sniečkus, pasitaręs su Maniūšiu ir kitais iš Maskvos atsiųstais, bet neskelbiamais sovietų valdžios atstovais, parinko partijos atstovus į kovo 3-5 dienomis vykusį komunistų partijos suvažiavimą, jis išsirinko naują kompartijos 120 narių centro komitetą ir labai ištikimą partijos vadovybę. Pirmuoju sekretorium komunistai vėl paliko Antaną Sniečką, o antruoju sekretorium V. Charazovą. Kitais sekretoriais Sniečkus pasirinko A. Barkauską, A. Ferensą ir R. B. Songailą. Jeigu neskaityti M. Šumausko, tai kompartijos centro biure nebėliko nei vieno seno komunisto. Niunkos, Paleckiai, Gedvilai, Meškauskienės iškrito iš visų komitetų V. Niunka dar paliktas mažai, kai reikiškančio Centro Komiteto nariu, bet kitų veteranų jau ir centro komitete nebėliko.

Vilniuje vykusio partijos konferencija paskyrė net 35 atstovus į Maskvoje šaukiamą visos Rusijos kompartijos konferenciją. Jų tarpe Maskvon lietuvių atstovauti važiuoja: C. Charazovas, antrasis Lietuvos kompartijos sekretorius, J. Bulatova, S. Fadejevas, J. Fiodoras, V. Jakimienka, P. Jeliūnas, L. Kadackis, I. Lijkomovs, J. Maniūšis, G. Mogilevcevas, A. Sergejeva, F. Sobolevskaja, F. Sinkarenka, A. Stakilevičius, K. Stramskis ir I. Šikinas. Lietuviškai kalba tik vienas Maniūšis, o lietuviškai supranta Charazovas. Kiti visi lietuviškai nemoka kalbėti. Iš lietuvių Maskvon važiuoja A. Sniečkus, A. Barkauskas, A. Bieliauskas, K. Kairys, K. Lengvinas, J. Matulis, A. Plioplys, M. Šumauskas ir kiti.

Lietuvos komunistų partijos vadovybėje žymiai sustiprėjo rusiškas elementas. Tai reiškia, kad bus tęsiama ir stiprinama rusinimo politika visoje okupuotoje Lietuvoje. Reikia manyti, kad tas pats padaryta ir kitų kraštų komunistų partijose. Rusinimo politika bus gilinama, o gyventojų išnaudojimas bus stiprinamas. Turint galvą, kas padaryta okupuotoje Lietuvoje, nėra jokio pagrindo laukti, kad visos Sovietų Sąjungos komunistų partijos suvažiavimas atneštų didelių pakaitų komunistų partijos ir Sovietų Sąjungos gyvenime.

pavogtus darbus, pateikia viešumai kaip nuosavus.

Būsiu atviras: šiose "pabirose" skaitytos ras ne vieną eilutę plagiatų. Kodėl? Šiuos žodžius rašantis viso to nuosavomis akimis nematė, negalėjo įvertinti ir pasigėrėti, todėl naujais plagijavimu.

Kur čia beatsiminsi kas ir kaip ką išdėmėtino pasakė ar išreiškė. Antai, kažkas yra taręs: "Vienintelės tikros ašaros yra tos, kurios liejamos vienuomoje".

Ir šita posakį galima pratęsti: "Vienintelė didelė ir nuširdus darbai atliekami nuširdėje ir vienuomoje..." Šito posakio ryškiausias pavyzdį turi bostoniškiai, turėję ir turėsiantieji progos sekti "Istorijos mėgėjų būrelį" kūryba viena Lietuvos istorijos tema.

Dabar plagiatas apie to "Istorijos mėgėjų būrelį" atliktą vienuomoj darbą: "Skaitant kvietimą į praeitį" (1971 vasario mėn. 21 dienos) "šeštadienio Kultūrinį subvakarį, kurio programoje — "Tautinės valstybingumo idėjos išsivystymas Lietuvoje 1860—1920 metų laikotarpyje" galėjo atrodyti, kad būsiu kokio nuobodus šnekėjimo" (o toks buvo Vasario 16 d. nepriklausomybės minėjimo Bostone, kuriame atsirado net du kalbėtojai, savo išmone varginę minėjimo dalyvius "dviguba porcija" nuobodus iškalbingumo. Ir jų klausytis buvo priversti lietuvių kalbos nesuprantieji kvietiniai garbės svečiai. Tarp kurių buvo ir bostoniškias gerai pažįstama kongresmanė Mrs. Hicks! J." apie žinomus dalykus. Be to, ir tie autoriai ar prelegentai — iki šiol čia negirdėtas "Istorijos mėgėjų būrelis".

"Bet štai, tie paslaptingieji programos rengėjai ir vykdytojai šį kartą subvakarių lankytus visiškai nustebino. Paaiškėjo, kad tie "Istorijos mėgėjai" — tai mūsų jaunosios kartos kultūrininkai" ("pabirinėti") tarytum nuosavi vaikai, su kuriais ne vieną kartą yra tekę mindžioti teatrinės scenos grindis)

"Laima Antanavičiūtė, Birutė Vaičiūrgytė, Algis Antanavičius, Mykolas Druga, Romas Sležas ir Giediminas Margaitis". Per kelias savaites peržastę krūvas istorinės literatūros, iš tūkstančių iliustracijų kupetos išskendę kas jiems pasimintai temai reikalinga, jis sukūrė tokį minėto laikotarpio istorinių įvykių žodžių ir vaizdo montažą, jog teko net galvoti, kad ta programa baigėsi".

Asmeniškai pasiteiravus apie tą jaunųjų istorijos mėgėjų būrelį veiklą, šis vyriausiojo tų vaizdinio mūsų istorijos kūrinio įkūnytojo — Romo Šlezo te-

ko patirti, jog: pagrindinę to kūrinio idėją iškėlė Algis Antanavičius, ir, susitelkę į būrelį, įvykdė tik vieną tos idėjos dalį. Yra numatyta ir suplanuota pagaminti ištisą seriją mūsų istorijos epizodų, kartu apžvelgiant visos Europos ir net pasaulio tuolaikinius įvykius. Naujas būdas, naujos priemonės, naujas priėjimas prie mūsų, tautų istorinių įvykių. Ir labai vaizdus, labai patrauklus ir labai aiškus. Jaunuolis, lietuvių tėvų, moksleivis Gytis Gavelis, pakekęs "Istorijos mėgėjų būrelį" pagaminą Lietuvos istorijos epizodą (1860—1920 m.) pasisakė: "per valandą sužinojau daugiau to laikotarpio lietuviškos istorijos, negu buvau mokėsis penkeris metus apie tai..."

Tiesiam plagijata: "Ekrane, kaip žmogaus atmintyje, per valandą prabėgo mūsų tautos istorijos 60 metų.

Prabėgo akimirkomis gimdymai ir išnykdami, pasikartodami, pasikeisdami vietomis, prapildami, vėl grįždami su naujais iš karto trys, keturi ar penki istorinių įvykių ir žmonių vaizdais, ir ne tik mūsų vieno istorijos, bet ir anų laikų Europos politinių smyslių, iš kurių chaoso prisikėlė Lietuvos Laisvė... Čia jums baudžiava ir 1863 metų sukilimas, laisvės šūkiai ir kariamas žmogus, caras, durtuvai, manifestas, tarsi malkų ryšulys lauvų, Muravjovas, deginamos knygos, knygnešių karalius Jurgis Bielinis, kelias Sibiran, proklamacijos, didysis karas, Rostopinas, Nikolajus II, revoliucija, kraujas, griuvėsiai. Petrapoli Lietuvių seimas, kaizerio volkiečių kiveriai, Basanavičius, Lietuvių Taryba ir dar po šimto vaizdų — Nepriklausomybės Aktas — trispalvė vėliava Gedimino bokšte — Laisvė!"

"Ir visa tai su besikeičiančiu kalbėtojų žodžiu, daina, muzika ar iliustraciniu garsu. Kartais atrodavo, kad žmogus iš karto net perdaug atsimenų, lyg visą savo gyvenimą prieš mirtį. Tiek daug tautos kentėjimų, tiek daug laisvės — ilgesio, tiek daug kovų, aukų, kraujo ir tokia brangi šviesioji Nepriklausomybė..."

O užgesus ekranui ir nutilus paskutiniam žodžiui, — kyla paskutinis skaudus atsiminimas, kad toji iškovota laisvė šiandien vėl to paties okupanto iš mūsų tautos atplešta.

"Šis mūsų šviesaus jaunimo kūrinys turėtų pasiekti ir tolimiausius lietuvių kolonijas..." Ką tik praslinkęs "plagiatas" yra paimtas iš š. m. Vasario mėnesio 23 d. bostoniško Ketulio ir parafasas, berods, nenuilstamo žurnalisto ir paprasto darbininko Keleivio spaustuvėje J. Sondas, vyresniosios kartos

atstove, labai gerai atsimenančio kai kuriuos minėtame montaže pavaizduotus įvykius.

Taigi, bostoniškiai jaunuoliai — studentai ir kartu scenos menininkai yra sukūrę neužmirštamą dalyką, kuris turėtų būti parodytas ne tik Bostono ir jo apylinkių lietuviams, bet visiem, visur esantiems, po platumą pasaulį išblaškytiems lietuviams.

Mes turime veiklaus, kūrybingo ir meninę nuovoką turinčio jaunimo ir tuo džiaugiamės ir pagristai didžiuojamės!

O bostoniškias ir artimiems kaimynams, štai, dar vienas "plagiatinis" pranešimas:

"Nepamirštama mūsų tautos istorinio kelio į Nepriklausomybę vaizdų montažą ekrane pamatysime atsilankę į ALB Bostono apylinkės valdybos metinį narių susirinkimą kovo 18 d. So. Bostono Lietuvių Piliečių dr. dr. antrojo aukšto salėje. Pradžia 7.30 val. vak. "Nepatingėkime atsilankyti ten tuo laiku ir pasidžiaugti mūsų veiklaus bei sumanaus jaunimo kūrybinio darbu!"

Kiekvienas žinome, kaip Sovietinėje Rusijoje, kuri yra pavergusi ir okupavusi daugelį tautų, tos pavergtosios tautos yra persekiojamos, naikinamos ir žudomos. Tų nelaimingųjų tautų tarpe yra ir mūsų gimtasis kraštas, kuriame siątoja, "broliško" skraiste prisidengę, didžiarišios bolševikiniai satrapai.

Pastaruoju laiku tos pavergtosios tautos pradeda vis labiau ir drąsiau kelti protesto balsą. Tas kaskart stiprėjęs protestas balsas kyla drąsiau, garsiau, garsiau ir atkakliausiai iš žydų tautybės gyventojų, esančių bolševikinėje Rusijoje. Jūs remia visame pasaulyje esanti tos tautybės visuomenė. Ypatingai aktyvi toji kovoją yra JAV — Amerikos tautybė. Jie jau ne viena skaudų smūgį kito tautų pavergėjui — Maskvai. Ir gerų rezultatų pasiekė. Mat, paveręjas ir persekiojotas tik kumščio smūgių jėga tepripažįsta. Jeigu jo nemušė už jo nežmoniskumą ir tautybių naikinimą, jis jausis saugus ir žudikišką savo darbą tęs visų platumu.

Po praeitą mėnesį įvykusios Belgijos žydų visuomenės atstovų suvažiavimo, kuriame buvo nutarta atkakliai testį kovą su bolševikiniais Maskvos budaiais, Amerikoje, be kitų kovos priemonių ir būdų, žydai yra užsimoję praversti plačią priešbolševikinę tautų persekiojimo akciją ir išaiškinti laisvojo pasaulio gyventojams kokia brutali ir nežmoniška santvarka siautėja Sovietinėje Rusijoje.

(Nukelta į 5 psl.)

JUOZAS KARIBUTAS

85 DIENOS EUROPOJE

Nežinau, kaip pateisinti, kad toks kraštas, kaip Italija, kur turistų per sezoną pravažiuoja tūkstančiai, neturi paruošę žmonių, kurie bent informuoti mokėtų angliškai. Dabar eina nuo langelio prie langelio ir niekas nekalba nei angliškai, nei vokiškai, nei prancūziškai. Maža to, vienas italas užsikasčiavęs, kad mums nepavyksta vienam anglų kalbą, kitam italų vartojant, susikalbėti, suriko itališkai: "Kalbėk italų kalba"...

VISI KELIAI VEDA Į ROMĄ

Didžiai nusivylęs Milanu, sėdau į greitąjį traukinį, pasiryžęs pasiekti Romą. Neveltui yra sakoma, kad visi keliai veda į Romą, amžinąjį istorinį miestą. Kiek kartų mano lūpos tą vardą buvo minėjusios, bet akys niekada nebuvo regėjusios. "Į Romą, į Romą", rados ir traukinio ratų dūžiai šitą žodį kartoją.

Stebiu prabėgančius Italijos laukus. Lietutis pamažu dulkėna. Kvietiai nupiauti ir sumesti ant dirvos. Namai, — neatspėsi kokios spalvos, o juo labiau, kada jie buvo nudažyti. Vėl matosi balkonai apdžiaustyti, apkarstyti. Kai kur ir viena kita gėlė iš nukabinėtų skarmatų bando prasižvelgti. Bet velni. Jos užgožtos dingstanematomybėje.

Prasideda pietų aptarnavimas. Atneša mažus staliukus ir prikabina prie traukinio palangių taip, kad priešais vienas kitą sėdintieji keleiviai galėtų staliukais pasinaudoti. Ant greičiųjų stalus apdengia ir pradeda nešti: 6 lėkštes, 4 šakutes, 5 peilius, 2 šaukštus ir 3 šaukštukus. Nustebę žiūriu, ką gi valgyti atneš, jei tiek "pabūklų" prikovė.

Štai valgiais pakvipo visas vagonas. Baltai apsirengę kelneriai atnešė sriubos, pusę farsuoto kiaušinio, porą sardinkų, makaronų, plonučius, lyg popierius, jautienos "steikus" su keletu žirniukų bei kitų vaisių. Taip ir liko visos šakutės nepanaudotos, nes nebuvo pakankamai valgių. Kiti, mačiau, jas naudojo vaisiams, atskirą šakutę persikui, atskirą obuoliui ir t. t.

Keliviai tarp savęs labai garsiai šneka, rankomis skėryčiojasi ir taip pat tankiai brukia žodžius, kaip iš "pulimio", kaip mūsų seneliai sakydavo. Be itališkos girdsi angli, prancūzi ir kitokių kalbos. Traukinys mažai kur sustodamas dumia tarytum įgeltas.

Pasijutau sloguojąs. Tai Piloto kalno šaltis liko "pagautas". Na, ką gi, jei jau pagavai, tai ir laikyk. Savijauta bloga, bet kelionė iš keleivio reikalauja ištermės, kantrybės. Taigi į Romą.

Kai mūsų traukinys įvažiavo į didžiulę Romos geležinkelio stotį, sukaupiau jėgas ir norėjau kaip galima greičiau pasiekti lietuvių kolegiją, kad galėčiau prisiglausti ilgesniam poilsiui. Kaip ten bebūtų, bet

lietuvių, jei ir ilgiau tektų pagulėti, mane priglaus ir, reikalui esant, gal slaugys?

Išėdu į pirmą pastatikiusį taksi ir važiuoju į Villą Lithuanis. Privaziuojam nieko mandraus nesakanti namą. Sunku patikėti, kad jam tikėtų toks vardas kaip "Villa". Paspaudžiu skambutį ir laukiu. Atidaro duris seselė ir prabyla į mane vokiškai. Štai tau — pagalvojau, ir lietuvių įstaiga. Bet nusivili neteko: patyriau širdingumą, o prieglobstis bei slaugymas buvo labai geras.

Kaip nemalonu, kad pasiekus Romą po stiklo arbatos teko gulti į lovą. O taip norėjau tuojau pat važiuoti į Vatikaną, į muziejus, pažinti miestą ir visas ja prašmatnybes. Dabar gi guliu ir klausausi miesto triukšmo bei retkarčiais varpų gaudimo bei laikrodžio mušimo. Ir, vis dėlto jaučiu Romos pulsą, jo gyslonis tekančių kraują ir alsuojančią gynybę.

Kažkaip man dienos susimaisė ir vos nepažioposojau vieną pačią svarbiausių įvykių: būtent, Šv. Petro dienos, kai katedroje popiežius atnešauja mišias. Tai jis daro tik kartą per metus — Šv. Petro dienoje. Tad kai patyriau apie tai, žūt-bū, nusprendžiau nepraleisti progos tą mišią išklaisyti, nors dar temperatūra nebuvo atslūgusi ir nuo slogos nebuvau visai atsi-kratęs.

Mane globoti pasiėmė kun. Vladas Delininkaitis. Už jo mietą paslaugą aš jam esu labai dėkingas.

Vatikaną pasiekėme apie antrą va-

landą po pietų. Keliaujant stebėjau Romos miestą, kuris yra nepaprastai išgarsėjęs. Juk joks kitas miestas pasaulyje neturi to kio įdomios istorijos kaip Roma. Kiek apie ją visokių visokiausių legendų yra sukurta!

Be štai jau ir Vatikanas, kuris, jei prabilitų, daug visokių dalykų papasakotų apie pirmuosius krikščionis, katakombų laikų kankinius, apie visą eilę popiežių, kurie dabar ilsiisi katedros rūsyje ir ne vie nas turistas praedamas nulenkia jiems galvą.

Einam pro didžiules kolonas, pro kurias tiek daug žmonių prakeikavo. Godžios akys stebi kiekvieną smulkmeną. Atrodo, viskas grandioziškai. Katedros fasadas papuostas iš gėlių padarytu dideliu laivu. Turistų masės. Bažnyčioje, tai yra katedroje, nuotaika lyg muziejų: vieni garsiai šneka, kiti gūma kramto, ir visi eina ir eina, žiūri ir žiūri į mozaikas, į puošnius altorius, į vitražus. Ir žiūrėti yra į ką. Vos tik įžengus, apima savotiškas apstulbimas ir nebežinau į ką koncentruoti savo taip staigiai išblaškytą dėmesį.

Kun. Delininkaitis primena man, kad kiekvienas, pirmą kartą čia įžengęs, turi pabučiuoti Šv. Petro stovylos koją. Tokia jau esanti tradicija. Žiūriu: dešinėje pusėje, beveik padame centre stovi Šv. Petro stovyla. Šv. Petras apgaubtas toga ir apkarūnuotas. Apkarūnuojamas jis tik per Šv. Petro alaidus. Taip aiškina man kun. Delininkaitis. Tikrai matau, kad jo galvą

puošia aukso karūna. Eilės žmonių pro Šv. Petro statulą per visas šešias mūsų buvimo valandas nepaliovė ėjusios. Einu ir aš. Priartėjęs matau, kad ta koja tiek nubūčiuota, tiek nušvelninta, jog atrodo, kad neužilgo reikės restauruoti... Keista, kad Šv. Petro stovyla juodos spalvos. Gal ji vaizduoja Šv. Petrą kaip buvusį saulėje įdegusį žveją. Nuo gražios katedros vaizdinių atorių, jų išgraviravimų apraibsta akys. Kiek čia meno turto, kiek garsių dailininkų tapytų paveikslų... Tikrai tik stątyk daugtaškį ir nei nepadaryti aprašyti. Nebent jei atvyktumei specialiomis studijoms ir praleistumei apie šesetą mėnesių laiko.

SUKAME Į KATEDROS RŪSĮ

Visur čia rimtis ir tylą. Nišoje guli Šv. Pijus X, gausiai apstatytas gėlėmis. Taip pat ir kiti karstai skęsta gėlėse. Daugelio popiežių karstų viršuje išliedinti tokie natūralūs biustai, kad, rodos, jie gyvi ir tik laikinai užmigo. Rankos sunertos ant krūtinės, veidai kiek susimastę.

(Bus daugiau)

Skaitykite ir platinkite
Dienraštį
"NAUJIENAS"

DR. ANNA BALIUNAS
AKIU, AUSU, NOSIES
IR GERKLES LIGOS
PRITAIKO AKINIUS
2858 W. 63rd STREET
Ofiso telefonas: PROspect 8-3229
Rezid. telefonas: WAilbrook 5-5076
Kasdien nuo 10 iki 12 val. ryto,
nuo 7 iki 9 val. vak. Treč. uždaryta.

Rez. tel. 239-4683
DR. K. G. BALUKAS
AKUŠERJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINE CHIRURGIJA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building). Tel. LU 5-6446
Prima ligonius pagal susitarimą.
Jei neatsiliepia, skambinti 374-8012
Telefonas: PROspect 8-1717

DR. S. BIEZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
Val: kas dieną po pietų 1-3; vak. 7-8
uštai antradieniais ir penktadieniais.
Išleid. ir sekmd. ofis uždarytas.
Rez. 3241 WEST 66th PLACE
Phone: REpublic 7-7868

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Ofis: Hemlock 4-5849
Rezid. 388-2233
OFISO VALANDOS:
Pirmadieniais ir ketvirtadi. 1-7 val.,
antradi. ir penktadien. nuo 1-5, treč.
ir sekd. uštai susitarus.

Dr. Ant. Rudoko kabinetai perėmė
optometristas.

DR. EDMUND E. CIARA
LIVY W. 51st STREET
Tel. GR 6-2400
Val. pagal susitarimą. Pirm., ketv.
1-4, 1-5, antradi. ir penktadien. 10-4, ir
sekd. 10-2 val.

Rez. GI 8-0873
DR. W. M. EISIN - EISINAS
AKUŠERJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINE CHIRURGIJA
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neat-
siliepia, skambinti 31-0001.

Dr. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3448 WEST 63rd STREET
OFISO VALANDOS:
Kasdien nuo 1-4 popiet. ir 6-8 val.
Treč. ir sekd. uždaryta.
Ofiso tel.: PORTsmouth 7-6000
Rezid. telefonas: GARDen 3-7278

Ofiso tel.: HE 4-1818 arba RE 7-9700
Rezidencijos: PR 6-9801

DR. J. MESKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
VALANDOS: Pirmadien. ir penktadien. nuo
2 iki 8 v. p. p.; antradien. ir ketvirtadien.
nuo 9 iki 11 ir nuo 4 iki 8, o sekdien-
dien nuo 9 iki 12 val.
Trečadieniais uždaryta.

DR. FRANK PLECKAS
OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVISKAI
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir
"contact lenses".
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTU, PUSLĖS IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 WEST 63rd STREET
Val: antradien. nuo 1-4 po pietų,
ketvirtadien. nuo 5-7 val. vak.
Ofiso telefonas: 776-2880
Naujas rez. telefonas: 448-5545

DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir chirurgija
Ofis: 2750 West 71st St.
Tel.: 925-8296
Valandos: 2-8 val. vak. Penktadien.
10-12 ir nuo 2 iki 8 val. vak.
Sekmdieniais ir trečadieniais
uždaryta.

Rez. tel.: WA 5-3099

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ ligos
Ofis: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223
OFISO VAL.: pirm., antradien., trečiadien.
ir penktadien. 2-4 ir 6-8 val. vak. Sešdiete-
niais 2-4 val. po pietų ir kitu laiku
pagal susitarimą.

DR. V. P. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telefonas: Hemlock 4-2123
Rezid. telefonas: Gibson 8-6195
Prima ligonius pagal susitarimą. Del
valandos skambinti telefonu HE 4-2123,
jei neatsiliepia, tai telefonu GI 8-6195

SKAITYK KASDIEN
NAUJIENAS
IR TIKRĄS
Lietuviai taip pat perka
ir progos sužinoti tikrąs
NAUJIENAS

SPAUDOS PABIROS

(Atkelta iš 4 psl.)

Tuo pačiu ruožtu yra stengia-
masi viešomis demonstracijomis,
mitingais ir kitokiais legaliais
keliais paveikti Amerikos vy-
riausybę griežčiau laikytis ir
griežčiau reikalauti sustabdyti
tautų persekiojimą Sovietų Ru-
sijoje.

Toje kovos akcijoje pirmau-
janti jėga yra žydų tautybės vi-
suomenė Amerikoje. Prie jų ly-
giateisiškai jungiasi ir kitos,
Maskvos paverptos ir persekio-
jamos tautybės. Jų tarpe ir lie-
tuviai.

Viešo pobūdžio priešbolševiki-
nė akcija yra pradama visoje
Amerikoje šių metų kovo mė-
nesio 14 dieną. Tą dieną daugy-
je Amerikos didmiesčių ir kitų
vietovių aplinkose įvyks viešos
demonstracijos, mitin-
gai, eisenos prieš komunistinį
brutalumą, vykdomą Rusijoje
ir jos pavergtuose kraštuose. Į
tą akciją jungiasi ir Amerikos
lietuviai.

Toji prieškomunistinė akci-
ja Bostone bus vykdoma šių me-
tų kovo mėnesio 14 dieną 2 va-
bandą popiet. Demonstracija —

P. SILEIKIS, O. P.
ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS
Aparatai — Protezai, Med. Bap-
dažai. Speciali pagalba kojoms
(Arch Supports) ir t. t.
Val: 9-4 ir 6-8. Seštdieniais 9-11.
2850 West 63rd St., Chicago, ILL. 60629
Telefonas: PROspect 6-5084

DR. R. MINER, Naprapath
3150 S. Halsted St., Chicago, ILL. 60608
Antr., ketv. ir sekd. Tel. 842-1606
7101 W. Hartford, Bridgeview, ILL.
Pirm., treč. ir penkt. Tel. 425-3050
Val. nuo 10 ryto iki 8 v. vak.
Manipuliacijomis sumažina fizinius
skausmus ir nervų netvarką.

GRADINSKAS
VOKISKAS
AM-FM RADIJAS
TIK \$45.00
2512 W. 47 ST. — FR 6-1998
LIETUVI, EIK PAS LIETUVI!

MOVING
Apraustas perkraustymas
iš įvairių atstumų.
ANTANAS VILIMAS
823 West 34 Place
Tel.: FRontier 6-1882

PERKRAUSTYMAI
MOVING
Leidimai — Pilna aprausta
ZEMA KALNA
R. ŠERENAS
2047 W. 67th Pl. WAilbrook 5-8063

SOPHIE BARCUS
RADIOJOS IMOS VALANDOS
Visos programos iš WOPA,
1490 kil. A. M.
Lietuvių kalba: kasdien nuo pima-
dienio iki penktadienio 11-12
val. ryto. — Seštdienį ir sek-
mdienį nuo 8:30 iki 9:30 val.
ryto.

Tel.: HEmlack 4-2413
7159 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, ILL. 60629

KELIONES I LIETUVĄ
IR IŠ LIETUVOS

Jeigu žais 1971 metais rengtės
vaziuoti i Lietuvą arba iškviesti
Lietuvos savo gimines, tai jau metas
iš anksto užsisakyti vietas, nes vėliau
jų tikrai pritrūks.
Vladas Rastauskas pirmas pradėjo
organizuoti keliones i Lietuvą ir jau
nuvežė virš 20 grupių. Ateinančia va-
sarą jis organizuoja net 8 ekskursijas.
Jo vadovaujamoje įstaigoje dabar dir-
ba dvi lietuvaitės — Josephine Mile-
riūtė ir Laima Luneckienė. Visais ke-
lionės reikalais kreiptis i

WALTER RASK - RASTAUSKA
AMERICAN
TRAVEL SERVICE BUREAU
9727 So. Western Ave.
Chicago, Illinois 60643
Tel. 238-9787-8

mitingas vyks prie Bostono Ro-
tušės — State House, miesto
centre.

Į tas demonstracijas kviečia-
mi visi lietuviai. Kova su oku-
pantu, su tautų pavergėju ir nai-
kintoju — rusiškąjį komuniz-
mą yra bendra visoms tauty-
boms: žydams, ukrainiečiams,
totoriams, latviams, estams ar
lietuviams!

Bostono lietuviai! Dalyvau-
kite kovoje už mūsų tautos lais-
vę! Padėkime savo broliams,
esantiems pavergtose Lietuvoje.
Šių metų kovo mėnesio 14 dieną,
2 valandą p. p. prie Rotušės —
State House!

ŠAŠKES IR ŠACHMATAI
(Jų kilmė ir amžius)

Zaidimai ant langelių su-
žymėtos plokštumos seni ir
labai plačiai paplitę. Langeliai
žymimi skirtingomis spalvo-
mis ar tik linijomis. Zaidimai
lažnai esti daugiau ar mažiau
panašūs ne tik langelių atžvil-
giu, bet ir savo mintimi, bū-
du, tikslu.

Šaškes ir šachmatai tarp jų
zaidimų užima rimtą vietą.
Jie seniai ir gerai žinomi buvo
ir Lietuvoje. Rašoma, kad tai
patvirtina archeologiniai ra-
liniai (iškasenos Gardine).

Ieškant jų žaidimų pradžios,
kyla klausimai: kaip jie galė-
jo atsirasti, ar turėjo kokią po-
tūpą, kuris iš jų senesnis, ar
šaškes nėra šachmatų prototi-
pas? Į tuos klausimus tikslaus
atsakymo nežinau. Gal jau ne-
ra ir nebus surasta. Bet pasvar-
styti, kada, kur ir kaip tie žai-
dimai galėjo atsirasti, įdomu
ir galima. Tuo labiau, kad vis
atsiranda ir spaudoje pasirodo
naujų žinių ir davinų, kurių
pora ir noriu čia pateikti.

Neseniai vieno laikraščio
įvairenybių skyriuje radau
štai ką:
— Kazachijoje, Džungarijos
kalnuose, surastas piešinys,
primenantis šachmatų lentą
su šešiasdešimt keturiais lan-
geliais. Ant granitinės kalvos
ši piešinį aptikusi Kaza-
chijos Mokslų Akademijos Kalbo-
tyros Instituto mokslininkai
teigia, kad "šachmatų lenta"
nupiešta ne vėliau kaip prieš
tris tūkstančius metų. Iki šiol
buvo manoma, jog šis žaidi-
mas pirmiausia pasirodęs In-
dijoje apie 570 m. prieš mūsų
erą.

Žinoma, tai dar ne viskas,
bet, kaip sakiau, pasvarstyti
galima. Kitame žurnale, kai
kuriais atžvilgiais panašiam
minėtajį laikraštėlį, užtikau-
sekančią teigimą:
— Jei šachmatų tėvynė lai-
koma Indija, tai šaškes savo
istorinį kelią pradėjo senovės
Egipte bei arabų šalyse.

Ir toje pat vietoje dar radau
ir tokią "istoriją", kurios visą
pradžią čia ir patiekiu:

IS ŠAŠKIŲ ISTORIJS
Atsidarė kaustytos kameros
durys ir šviesos spindulys ap-
švietė dvi kalinių figūras, pa-
linkusias prie šaškių lentos.

— Paskubėk, Julijau, — rik-
telėjo nuo slenkščio sargybi-
nis. Rankoje jis laikė nuogą
kardą.

Vienas žaidusių — Julijus
Kanus — buvo nuteistas mirti.
Atėjo jį išvesti. Julijus su-
skaitė šaškes ir, neslėpdamas
pasididžiavimu, tarė:

— Žinok, po mano mirties
nesumeluok, kad išlošei.

Tai atsitiko prieš 2000 metų
Romoje, kur šaškių žaidimas
buvo toks populiarus, kad nei
kaliniai, nuteisti mirti, paskir-
davo jam paskutines savo gy-
venimo minutes.

Tuo pabaigęs tą "istoriją",
dar noriu pridėti keletą žinė-
lių iš šaškių praeities:
— Pirmasis pasaulio šaškių
čempionatas įvyko 1894 m. Nu-
galėtojas — prancūzas Izido-
ras Veisas.

— Šiuo metu (69) pasaulio
čempiono titulą turi rygtietis
Andris Andreika.

— XVIII a. pradžioje Pran-
cūzijoje atsirado šimtalangės
šaškes. Šis žaidimas greitai pa-
plito ne vien Prancūzijoje, bet
ir kaimyninėse šalyse. Dabar
jos ir vadinamos tarptautinė-
mis šaškėmis. Jų kirtime —
"daugumos" taisyklė.

Kazys Toliūnas

Pietų Amerikoje

Jaraminai padarė Ameriką
Argentinoje

Argentinon po antrojo karo,
brolio pakviestas, atvyko Ignas
Jaraminas su žmona Elzbieta
Kaltanaite ir dviem mažamečiais
vaikais: sūnum Algirdu ir duk-
ra Nijole. Atžalynas mokinosi,
o tėvai ėmėsi darbo savo Lietu-
voje dirbo darbo srity: Mieste
Tigre (Carupa 1801) atidarė
maisto krautuvėlę "La Rubia" ir
puikiai varėsi pirmyn.

Duktė Nijolė ištekojo už me-
dicinos gydytojo dr. Jose Lloretti
ir jau augina 5 metų sūnų Mar-
celo. Algirdas su žmona Laimu-
te-Terese Stasiukonyte, Argen-
tinoje gimusia, dirba savoje fir-
moje "La Rubia", kuri jau tapo
urmo parduotuve. Greta, vien
savo šeimos jėgomis, pasistatė
didelį mūro sandėlį (galponą),
kuris kainavo 6 milijonus pezu.

Aplinkiniai krautuvinkai pro-
duktus perka pas Jaraminus.
A.L.B.

DU PATIKSLINIMAI

Kenosha, Wis. — 1971 m.
sausio 28 d. Naujienose tilpo ži-
nutė iš Kenoshos, kurioje pa-
sakoja, kad pirm. Br. Juš-
ka pasitraukė iš L. F. Ten sa-
koma, kad aš nusiskundžiu,
esą tik man vienam tekę vajų
vesti, kiti įgaliojimai per 8 me-
tus piršto nepakėlė.

Kiekvienas skaitytojas gali
suprasti iš pareiškimo, kad
mintys jamė čia yra iškraipytos.
Iš žinios išeity, kad tik aš
vienas darbavau ir sukėliau
LF 10.517. Tai būtų absurdas
ir manęs pažeminimas. Skai-
tau aukščiausiu dvasios nuo
smukiu gyvenantį žmogų, ku-
ris savinasi kitų nuopelnus.
Tokie tautiečiai būtų bukapro-
čiai, paskendę išdidumo mig-
loje, nesugebantieji užsitarau
ti kitų įvertinimo. Esu pami-
nėjęs pavardes visų, kurie dar
bavosi spaudoje ir šiuo reikalu
susirašinėjo.

Šių metų vasario 21 d. Nau-
jienose tilpo žinutė, kurioje
rašoma, kad Kenoshos Alto
skyrius įslinko B. Jušką i Al-
sto valdybą, o ši pristato p. Juš-
ką, kaip Alto skyriaus veiklos
informacijos vadovą. Čia taip
pat turiu patikslinti, kad ne
vieno nario, bet visos LB bu-
vau paprašytas. Neišrinktas,
bet paprašytas i pasitraukusio
nario vietą. Mes, nežinūrnt,
kad prasilenkiam su LB ista-
tais, norėdami padėti Alto sky-
riui, skiriame i jį LB atstovus.
Aš esu tik valdybos narys. Kai
būtinai reikia, o kiti nėra, tai
parašau. Bet aš nesu informaci-
jos vadovas.

Man atrodo, kad neverta
spaudoje kabinėtis prie dirban-
čiųjų tautinį darbą, neišmin-
tinga juos žeminti. Kas nesi-
darbuoja, tas klaidų nedaro.
Apie dirbančius rašyti, tašan-
tiem šonus, negražu ir nenau-
dinga.

B. Juška

Našlių klubo veikla
Chicago Našlių Našliukų ir
Pavienčių Draugiško Klubo ei-
linis susirinkimas įvyks šį penk-
tadienį, kovo 12 d. Hollywood
salėje, 2417 West 43rd St. pra-
džia 8 val. vakaro. Nariai ir
narys prašomi gausiai susi-
rinkti. Pagal praeitį patarimą
turėsime linksmą šv. Patriko
šokių vakarą, seštdienį kovo
13 d. Hollywood salėje. Dar
bus retas įdomumas kai vi-
siems atsilankiusiems vakaran

prisigs Airijos tradicinės žalios
spalvos ženklelius, nes Patri-
kas skaitomas Airių patronu.
Vakaro pradžia 7 val. vakaro,
bilietas 1 doleris. Visi seni ir
jauni maloniai kviečiami atsi-
lankyti. Be to susirinkimo ei-
goje išgirsime valdybos prane-
šimus ir komisija pateiks apys-
kaitą vakaro, įvykusio vasario
13 d. Hollywood salėje. Po su-
sirinkimo bus vaišės ir Jurgio
Joniko orkestras gros šokiams.
A. Jusas

Joniškėčių klubas

Joniškėčių Labdarybės ir
Kultūros Klubo linksmas va-
karėlis jau čia pat, įvyks sek-
madienį kovo 14 d. Hollywood
salėje, 2417 W. 43rd St. pra-
džia nuo 2 val. po pietų. Bile-
tas 1 doleris. Įdomus vakarė-
lis praeis su visokiais gražiais
pasismaginimais. Bus viso-
kiausių žaidimų. Skanus val-
giai ir gėrimai, o užkandžiai
svečiams bus dalinami nemo-
kamai. Klubo valdyba ir va-
karėlio komisija, visus, visus
nuoširdžiai užprašo gausiai da-
lyvauti bei paremti klubo para-
mos vertą veiklą. Po parengi-
mo lauksime piknikų, kurie
dar gana toli.

A. Jusas

Raudonojo Kryžiaus mėnuo

Kovo 4 dieną prezidentas
Nixonas oficialiai paskelbė ko-
vo mėnesį Amerikos Raudonojo
Kryžiaus mėnesiu ir atsisau-
kė i amerikiečius gausiai skir-
ti A. R. K. tikslams laiko i pi-
nigų.

Nors Amerikos Raudonasis
Kryžius yra Kongreso čarte-
teruotas, bet finansuojamas
yra iš grynai savo noru duoda-
mų aukų. Šiems 1971 metams
A. R. K. samata yra \$133,978,000

SKAITYK PATS IR PARAGING

KITUS SKAITYTI
NAUJIENAS

Susirinkimų ir parengimų
PRANEŠIMAI

— Čikagos Lietuvių Meškeriojų
Medžiotojų Klubo metinis narių susi-
rinkimas įvyks seštdienį, kovo 13 d.,
7 val. vak., Vengelausko salėje, 4500
So. Talman Ave. Malonėkite atsilan-
kyti.

— Lietuvių Moterų Draugijos Ap-
švietos žaidimo popietis įvyks sekma-
dienį, kovo 14 d., Lietuvių Auditori-
joje, 3135 So. Halsted St., 3:00 val. po-
piet. Komisija kviečia visas nares ir
ju svečius atsilankyti ir praleisti
smagią žaidimų popietę. Bus gražių
dovanų ir visokių užkandų ir gėrimų.
Pelnas skiriamas labdarystei. Po žai-
dimo kavutė su namie keptu pyragu.
Kviečia

Komisija ir Valdyba

— Šakių Apskritis Klubas narių su-
sirinkimas įvyks sekmdienį, kovo
14 dieną, 2:00 val. popiet. Talman ve-
tainėje, 4500 So. Talman Ave.

— Lietuvių Moterų Draugijos Ap-
švietos eilinis narių susirinkimas įvyks
sekdmiadienį, kovo 14 dieną 1:00 val.
popiet. Lietuvių auditorijoje, 3133 So.
Halsted St. Nares kviečiamos atsilan-
kyti ir aptimokėti savo nario mokes-
čius ir artimū bėgandus reikalus.
Rožė Didžgalvienė, rašt.

A + A
NELLY STROKUS
Gyv. 2462 W. 46 P.

Ilgą laiką turėjo maisto krautuvę
Mirė 1971 m. kovo 9 dieną,
sulaikusi senatvės. Gimusi Lie-
tuvijoje.
Amerikoje išgyveno 60 metų.
Paliko nuliūdę: duklė Mary
Jackson, žentas Burton, anūkai
— William Norris, jo žmona Dee
ir ju seima, ir Joyce Jackson,
sūnus Vincent bei kiti giminės,
draugai ir pažįstami.
Priklausė Brighton Parko Mo-
tery klubui ir Loyal order of
Moose 44-iam vienietui.
Ketvirtadienį, 6 val. vak. kū-
nas bus pasarvotas P. Bieliūno
koplyčioje, 4349 So. California
Avenue.
Seštdienį, kovo 13 dieną 8:30
val. ryto bus lydimas i koplyčios
i šv. P. Marijos Nekalto Prasid-
ėjimo parapijos bažnyčia, o po
gedulingų pamaldų bus laidoja-
ma Lietuvių šv. Kazimiero Ka-
pinėse.

Visi a. a. Nelly Strokus gim-
nės, draugai ir pažįstami nuosir-
džiai kviečiami dalyvauti laido-
tuvėse ir suteikti jai paskutinį
patarnavimą ir atsisveikinimą.

Nuliūdę lieta:
Duktė, sūnus, giminės.
Laidotuvių Direktorius Petras
Bieliūnas. Tel. LA 3-3572.

PLEASE BE CAREFUL!
Only you can prevent forest fires!

REMĖTE TUOS BIZNIERIUS
KURIE GARSINASI
"NAUJIENOSE"

GUŽAUSKŲ
BEVERLY HILLS GELININKAI
GELES VISOMIS PROGOMS
2443 WEST 63rd STREET
Telefonas: PR 8-0833 ir PR 8-0834

GELININKAS
(PUTRAMENTAS)
Linksmumo arba liūdesio valandoje
gražiausios gėlės ir vainikai ant-
pių papuošimai ir sezoninės
kapams gėlės.
ROY R. PETRO (PUTRAMENTAS)
5525 So. Harlem Ave. — 586-1226

PETKUS
TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
2533 W. 71st Street
Telefonas: GROvehill 6-2345-6
1410 So. 50th Ave., Cicero
Telefonas: TOWNhall 3-2108-9
TRYS MODERNISKOS KOPLYČIOS
AIKŠTE AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Laidotuvių Direktoriai
MAŽEIKAS & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.
TRYS MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MAŠINOMS VIETA
REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

EUDEIKIS
SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA
LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI:
DOVYDAS P. GAIDAS GERALDAS F. DAIMID
4605-07 So. HERMITAGE AVENUE
Tel.: YArds 7-1741-1742
4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas: LAfayette 3-0440
MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI:
Chicago
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Asociacijos
AMBULANCE
PATARNAVI-
MAS ČIENA
IR NAKTI
★
TURIME
KOPLYČIAS
VISOSE MIESTO
DALYSE

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: YArds 7-3401

BUTKUS - VASAITIS
1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003

PETRAS BIELIŪNAS
4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAfayette 3-8572

GEORGE F. RUDMINAS
3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139

STEP. C. LACK IR SŪNUS
(LACKAWICZ)
2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE Virginia 7-6672

P. J. RIDIKAS
3354 So. HALSTED STREET Phone: YArds 7-1911

LEONARD BUKAUSKAS IR SŪNUS
10821 So. MICHIGAN AVE. Phone Commodore 4-2228
649 EAST 162nd ST. Phone Commodore 4-2228
South Holland, Illinois

3 dailininkų paroda

Jauki sekmadienio popietė Balzeko Kultūros muziejuje

Žmonės sako, kad Dievas viešniams duoda nueidamas, kitiems pareidamas. Ar jis nu- ar pareidamas davė Balzeką, kurs davė Lietuvos Kultūros Muziejų, tegul teologai sprendžia. Mums pasauliečiams gana to, kad tokia jauki kultūringa užuovėja Chicagoje atsirado ir kad metai iš metų vis didesni spiečiai savos kultūros išalkusių ir jos tiekiančių lietuvių čia vis daugiau įsiraudo.

Praeitą sekmadienį šio muziejaus antrajame aukšte — pavadinčiau miniatiūrinėje meno galerijoje — buvo tikra šventė: trijų žymių Chicago lietuvių dailininkų kūrinių paroda ir menu "pamuštos" publikos kiek telpa.

Šioje galerijoje liko įrodyta, kaip daug kas nuo patalpų priklauso. Dideliose salėse ir katedrose žmonės pasimetę, kaip sumazėja ir vieni kitiems ne vien erdvės distancijomis, bet ir sentimentais pasidaro limesni. Mažose, jaukiuose kambariuose intymia darosi kažkaip spontaniška ir pažintys mezgasi be salioninių rezervų. Visuose kambarėliuose švelniai "stumdesi" ir alkūnėmis brūžinosi skusti ir gauruoti seni ir jauni vyrai ir grakščios amžinai jaunos ponios ir mergaitės, o ponios Radvilienė, Balzekienė, motinė, vargiai spėjo svečiams ir viešioms aromatą kava dalinti.

Tai buvo dailininkų Jono Fabijono, Antano Skupo-Cooper ir Miko Šileikio pirmoji parodos diena. Visi trys čia turi parodyti kiekvienas po 10 kūrinių. Fabijonas skulptūros ir braižų, Skupas ir Šileikis aliejinės

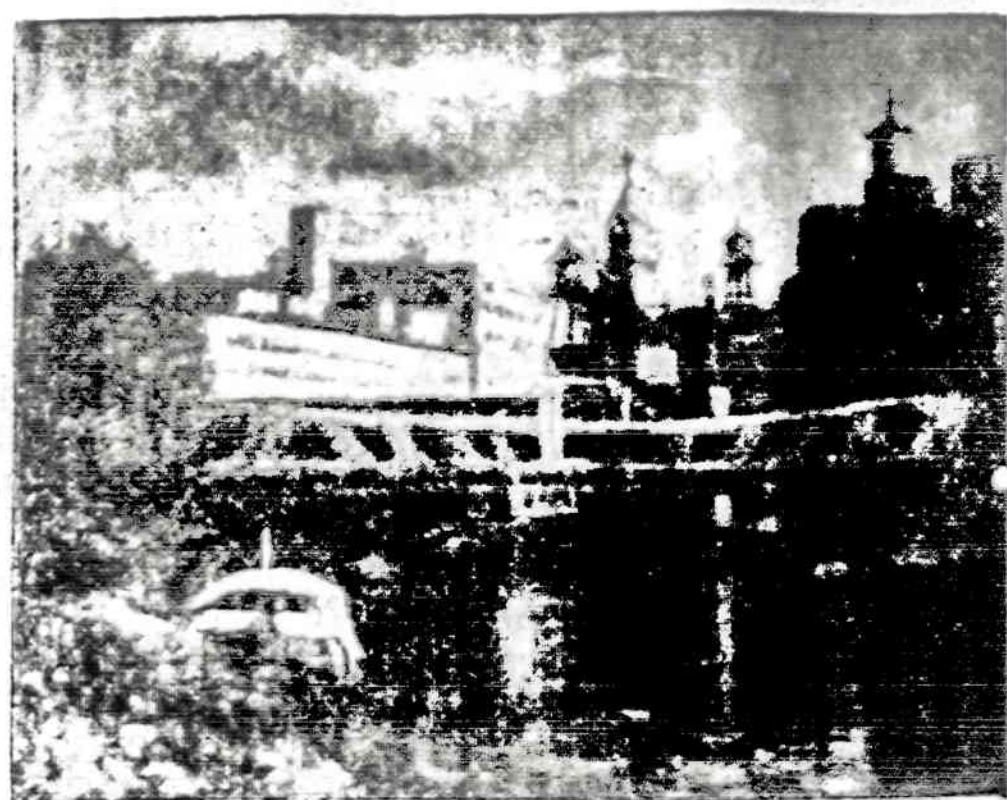
taptybos parinktų pavyzdžių. Bet pirmiausia šiek tiek apie juos pačius. John Fabion yra studijavęs ir parodas rengęs ne tik Jungtinėse Valstybėse, bet ir Europoje. Jis yra buvęs JAV karys, karo korespondentas ir kauli- nių vaizdų piešėjas dailininkas; kaip skulptoriaus, jo darbai puošia daugelį viešųjų pastatų Washingtone, Kalifornijoje, Indianoje ir Marylande.

Anthony Cooper (Skupas) yra labai populiarus "Čikagos scenų" vaizduotojas drobėje ir jo dailės darbai jau eilę metų yra išstatomi Chicago Meno Instituto meno kūrinių Art Rental galerijoje.

Mūsų mielo Miko Šileikio nebereikia pristatyti; jis Naujienų skaitytojų savo darbais ir rašiniams mėgiamas ir žinomas taip seniai kaip ir pačios Naujienos.

Jų paroda tęsis iki pat balandžio 10 dienos, tad dar bus ne viena proga susitikti.

Neprosalį būtų priminti, kad parodos atidaryme apsilankė labai daug mūsų meno "smetonėlių", kurie jau yra jaunajai galerijai savo kūrinių paaukoję. Iš jų ypač akin krito ponios M. Stankūnienės labai puikus, pušiai abstraktus, iš stiklo šukelių sukurta mozaika-vitražas, o kitame kambarėlyje buvo pastatytas Prūsytės didžiulis įremin- tas moteriškas torso... "Kai nai kalnų, o ant jų kalnų kalnai karnaliai! — norisi pradėti dainuoti praeitį studijoti Dievo gražiausiojo kūrinio anaromiją, kaip ją interpretuoja moteris dailininkė. Kitas tą diebos, Skupas ir Šileikis aliejinės

M. ŠILEIKIS CHICAGOS UPĖ (aliejus) Iš vykstancios parodos Balzeko muziejuje

kūnienės didelis aliejinis peizažas iš žavingųjų Indianos pa- ežerės kopų. Tai tik viena kopa, tikriaus kopos kauburys su šlai- to ir ežero užnugaru, bet gero- kai įsijūrėjus taip ir norisi su- sukkti Šileikiui: Mikai, "vačy- kis"! Čia visai tavęs verta tiki- ninkė, bendradarbė, ir nuo šiol savo kopų karalystėje tu būsi nebe vienišas karalius!

Svečių tarpe tuo metu be kt. buvo: dailininkai Povilas Kau- pas, Vladas Vaitekūnas, Mika- lojus Ivanauskas, Bronius Mu- rinas, J. Tričys, Al. Marčiulio- nis, Magdalena Birutė Stankū- nienė, Barbora Morkūnienė, A. Petrikonis, Dr. Labukienė, A. Nakas, prof. Jordan, rašytojas Dainauskas, lietuviško teatro savanoris kūrėjas Stasys Pilka ir daug kitų žymių svečių.

Dail. B. Morkūnienė M. Šilei- kiui įteikė gražų chrizantemų buketą. J. Pr.

IŠ CHICAGOS IR APYLINKIŲ

JUODŽIŲ MIGRACIJA

Daugiau negu trys ketvirtadaliai iš JAV-bių pietinių val- stijų per praeitą dešimtmetį emigravusių į šiaurę apie pus- antro milijono negrų susikon- centravo penkiose didžiosiose pramonės valstijose: New Korke apie 400,000, Kaliforni- joje 272,000, Illinojuj, New Jersey ir Michigane po 120,000. Pirmiausiaioji tos migracijos pa- seka tai nepaprastas šalpos iš- laidų padidėjimas ir biudžetų apsunkinimas. Gyventojų cen- zo žinovai tvirtina, kad per ateinančią dešimtmetį tas ant- plūdis ne tik nemažės, bet dar padidės. Kadangi baltieji vis labiau pradeda keltis į pietus, tuo būdu manoma, kad juo- džių masės bus labiau išskir- tytos. Nors pietuose jų vis dar tebėra 53%, bet 1940 metais ten jų buvo 73%.

Per praeitą dešimtmetį ne- grų JAV-bėse iš 18.9 milijonų padaugėjo iki 22.7 milijonų ir jie sudaro 11.2 nuosimti visų gyventojų.

Moterų prievartavimai

Skelbiama, kad Chicagoje praeitais metais buvo išpie- vartautos 1,394 moterys, ta- čiau valst. prokuratura už tas piktadarysles nuo 1970 metų sausio iki 1971 metų sausio mėn. galėjo apkaltinti tik 123 piktadarius. Tam esama daug priežasčių.

Illinojuj baumė už išpie- vartavimą yra 4 metai kalėjimo, tačiau jei nukentėjusi ne- gali tikrai nurodyti piktadario tapatybės, daugumas teisėjų bylą išmeta laukan. "Aš ma- nau" arba "Man atrodo", kad tas yra "tikrasis" toks netik- ras paliudijimas dažniausiai pakenkia visam skundui. Ki- tas dalykas nukentėjusiomis ži- notinas, tai kad reikia į polici-

SKAITYK "NAUJENAS" — JOS TEIKIA GERIAUSIAS, TEISINGIAUSIAS ŽINIAS

Ją kreiptis kuo greičiausiai, pa- taria Chicago Today.

Pilnos vyro teisės nuo 18 metų amžiaus

Illinojaus atstovų buto teisų komisija vienbalsiai priėmė bilij, kuriuo bus leista jau- niems vyrams vesti sulaukus 18 metų amžiaus, tuo būdu tri- mis metais pagreitinant vedy- binį amžių. Iki šiol Illinojuj buvo reikalaujama, kad vyras veddamas būtų 21 metų. Da- bar vyrų ir moterų vedybinis amžius bus vienodas, prade- dant nuo 18 metų. Be to šiuo bilium bus leidžiama vyrams nuo 18 metų tapti testamentų vykdytojais ir administrato- riais ir viešais notariais.

Kai tavernoje sumuša

Illinojaus legislaturės teisų komisijos kriminalinis skyrius atmetė dvejus pastangas apri- boti salūnininkų atsakomybę dėl pasigėrusių pridarytų nusi- kaltimų.

Dešimtimi balsų prieš 1 at- metė atst. John Matviejevic iš North Chicago bily, kuriuo skundžiantis tavernas dėl girtos asmens padaryto nuostolio tiks liai nurodyti, kurioj tavernoj tas girtuoklis pasigėrė. Dabar veikiančiuoju Dram Shop Ak- tu galima skusti bet kurią arba visas tavernas, kuriose nuo- stolių padaręs girtuoklis gavo gerti.

Darbo valandos moterims

Illinojaus senatas 26 balsais prieš 25 atmetė pasiūlymą pa- naikinti valstijos įstatymą, kurs draudžia moterims dirbti per dieną ilgiau kaip 8 valan- das ir daugiau kaip 18 valan- das per savaitę, o pasiūlymo autorius sen. Robert Mitchler, respublikonas iš Oswego, aiš- kino kad tas įstatymas eina prie JAV Aukščiausiojo Teis- mo sprendimą, kuriuo yra pa- naikinama bet kokia lyčių dis- kriminacija darbe.

Uždaryti 4 senelių namai

Chicago miesto sveikatos komisinio Dr. Murray Brown įsakymu uždaryti dar 3 senelių slaugymo namai ir 120 pacientų perkelti į kitus namus. Visi trys namai nebuvo gavę leidimo veikti 1971 me- tais. Tie namai yra North Shore Rest Haven, Ivory Nursing Home ir Mount Pisgah. Prieš keletą dienų buvo įsakyta už- daryti Park House namus ir 70 pacientų perkelti kitur. Miesto inspektoriai iki praeito savait- galio spėjo patikrinti 24 na- mus.

TRUMPAI

— Iš penktadienio į šeštadie- tadienio naktį nežinomas as- muo ar asmenys lentgalį iš- daužė O. Literkienės namo, esančio 63-jojo gatvės, didelį langą. Savininkai padarė nuostolių, nes langas nebuvo apdraustas.

— Juodka Vyta, žinomas slidininkas ir meškerotojas

HELP WANTED — FEMALE

Darbininkų Reikia
TYPIST - CLERK
Light typing of labels, filing and figure work. Will teach enthusiastic beginner.
Call J. KOBAS, 829-9700

ZODIAC JOB SECRETARY

To Midwest Regional Mgr. of an air transportation co. Require excellent typing and shorthand skills.
CALL FOR APPOINTMENT 735-4270

HELP WANTED — MALE

Darbininkų Reikia
CONSTRUCTION ENGINEER
PAINTERS - DECORATORS
BUILDING CONTRACTORS
These positions are available to im- mediate employment.
Phone for information.
478-7771

FARMS FOR SALE

Okla! Pardavimui
200 AKRU, 12 mylių į šiaurę nuo Little Falls, Minn. Geri trobesiai.
PAUL HOMGREN,
R. 1, Randall, Minn. 56475
Telef. 749-4085.

BUSINESS CHANCES

Biznio Progos
BARBER SHOP —
POOL ROOM COMBINATION
\$3,600.
1247 W. 79th STREET
487-9662

AUTOMOBILES — TRUCKS

Automobiliai — Sunkvežimiai
63-ČIŲ METŲ BUICK
225 ELEKTRA
durų, geram stovyje, pardu- da už geriausią pasiūlymą.
1437 So. 49th Ave., CICERO
Tel. 652-5121

šiuo metu yra Granados mieste Ispanijoje. Rašo, kad sėkmin- gai slidinėja nuo aukštų kalnų, lanko senoviškas piliis ir mir- ko Chicagoje atvėrusį savo kū- ną šiltoje Viduržemio jūros vandeninyje.

— A. Cepulis (LA3 — 1387) praneša, kad galima atnaujin- ti kompensacijos bylas dėl svei- katos netekimo nacių Vokietij- joje. Karlsruhe teismas paskel- bė principinį sprendimą, kur- ris leidžia ieškoti atlyginimo už sveikatos atėmimą karo metu.

— Vytautas Ripskis Ever- green park, Ill., siūnia lietu- višką spaudą savo sūnui Sta- siui, gyv. Vakarų Vokietijoje. Jis sako, kad šeštadieniais nu- pirkus krautuvėje lietuviškus dienraščius ir juos pasiuntus oro paštu pirmadienį jau jie yra ten pristatomi nurodytu adresu. Gi Chicago paštas tuos pačius dienraščius jam pristato dažnai viena diena, o kartais dviem dienom pavėluo tai.

— Viktoro Jurksačio, Har- per aukšt. mokyklos mokinio konkursiniai piešiniai buvo išstatyti visuomenės dėmesii Ford City prekybos centre.

— Laima Antanienė ir Gra- žina Reskevičienė, Omaha, Nebr., moko tautinių šokių grupę, kurią neseniai suorga- nizavo vietos skautai. Grupė labai gražiai pasirodė Vasario 16 minėjime.

— Back of the Yards organi- zacija ir jos padalinys sociali- nio klubo vardu buvo pakaltin- ti netvarkingų pinigų panau- dojimu ir nesilaikymu nuosta- tų. Teismas nusprendė, kad skundai yra visiškai be pagrį- do. Organizacija veikia apy- linkėje, kurios centras yra Town of Lake (kolonija). Joje anksčiau gyveno daug lietu- vių. Organizacija kas metai ruošia apylinkės šventes su įvairių tautybių pasirodymais, žaidimais, įvairenybėmis ir vyksta mugė.

REAL ESTATE.

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS IR ZEMAIS NUOSIMCIAIS MENESINIAIS ISSIMOKEJIMAIS
DEL VISŲ INFORMACIJŲ, KREIPKITE!

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas
2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

PLATUS PASIRINKIMAS NAMŲ PIRKIMUI
BUTŲ NUOMAVIMUI — NOTARIATAS — VERTIMAI

DRAUDIMO AGENTŲ PATARNAUJA VISAIS DRAUDIMO REIKALAIS

J. BACEVICIUS — BELL REALTY

INCOME TAX SERVICE

6455 So. Kedzie Ave. — PProspect 8-2233

• NAMŲ IR BIZNŲ PIRKIMAS - PARDAVIMAS • NOTARIATAS

• PATVIRTINTI VERTIMAI • IMIGRACIJOS POPIERIAI

• PAJAMŲ MOKESCIAI — INCOME TAX

LEONAS REAL ESTATE

2735 WEST 71st STREET TEL. 925-6015

OAK PARK
Gunderson built 7 room, 4 Bedroom stucco carpeted house, enclosed front porch, knotty pine rec. room, base- ment, modern kitchen with dishwa- sher, modern bath.
BY OWNER,
848-2147.

HOME INSURANCE

Call: Frank Zapolis
3208 1/2 W. 95th St.
GA 4-8654
State Farm Fire and Casualty Company

GERAI PILDOMI

INCOME TAX

SIMKUS REAL ESTATE

4259 So. Maplewood Ave.

Susitarimui 254-7450

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

ir kitus kraštus

P. NEDZINSKAS, 4065 Archer,
Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

DAŽAU NAMUS

IS VIDAUS IR LAUKO

Valau kilimus ir baldus.

Pilna apradauda.

L. RUDIS Tel. CL 4-1050

TERRA

Brangenybės, Laikrodžiai, Dovanos visoms progoms.
3237 WEST 63rd ST., CHICAGO
Telef. 434-4660

APDRAUDŲ AGENTŲ:

Namų, automobi- lių, gyvybės, svei- katos ir biznio.
Patogios išsimokė- jimo sąlygos.
J. BACEVICIUS
6455 So. Kedzie Ave. PR 8-2233

A. TVERAS

LAIKRODŽIAI IR BRANGENYBES
Pardavimas ir Taisymas
2646 WEST 69th STREET
Tel.: Republic 7-1941

Federalinių ir valstijos pajamų

mokesčių apskaičiavimas
INCOME TAX
Nekilnojamo turto pirkimas - pardavimas
REAL ESTATE
Parašų paliudijimas
NOTARY PUBLIC
Draudimo Informacijos
INSURANCE
ŠIMAITIS REALTY
2737 W. 43rd STREET
CL 4-2390

A. & L. INSURANCE & REALTY

A. LAURAITIS
INCOME TAX
4645 So. ASHLAND AVE.
LA 3-8775
(Currency Exchange įstaigoj)
Pigūs automobilių draudimai.

ŽMONES PERKA NAMUS

DIDELĖ, liuksus rezidencija. 6 kambariai naujam Marquette Parke. Karpetai, 1 1/2 vonios, naujas garažas. \$31,200.

GRAŽUS 2 BUTŲ mūras, 2 po 6. Naujas šildymas, dujos, Air conditioned. Didelis lotas, mūro garažas. \$31,500.

VERTINGAS APARTAMENTINIS 5 metų \$22,000 pajamų. Nepaprastai graži vieta, arti Marquette Parko, Su- mokėta kaina grįžta beveik per 7 me- tus.

LENGVU S 14,000 pajamų iš apartamentinio mūro, kuris ir 15 metų ne- turi. Pastatytas turtingam rajone. Kaina greitam pirkėjui \$77,000.

KUKLUS NAMELIS — 2 butukai pačiame Marquette Parke. Kaina \$17,000. Geli ir mazi.

2 GERI MŪRINIAI NAMAI Brien- ton Parke. Duoda virš \$16,000 nuo- mos ir mažos išlaidos. Jei pamatysi, tai nupirksi už \$52,500.

PLATUS LOTAS, Marquette Parko centrinėje gatvėje. Kaina — susi- tarsim.

Valdis Real Estate

7051 So. Washtenaw Ave. RE 7-7200

2 PO 6 MŪRINIS, 2 atskiri karštų vandeniu šildymai, dujos. Modernios virtuvės, 2 automobilių garažai. Mar- quette Parke. \$32,000.

PULKI 4 MIEGANŲ, 2 1/2 vonios, 1 metų mūrinė rezidencija. Išbaigtas rūšys, radiant šiluma, dujos, 2 blokai nuo Hickory golfo lauko. \$49,500.

5 1/2 KAMBARIU 8 metų mūras, Ra- diant šiluma, aluminijaus langai, 2 automobilių garažas, geroje vietoje. Tik \$24,200.

8 BUTŲ 6 METU MŪRAS. Karšto vandens šiluma, dujos, aluminijaus lan- gai, automobiliams pastatyti vieta, i vakarus nuo Pulaski Ave. \$115,000.

20 BUTŲ IR KRAUTUVĖ. Deutų oivtu 20 metų mūras, Flexikon kon- strukcija. Pajamų virš \$29,000 me- tams. Tik \$185,000.

4 BUTŲ MŪRAS. Nauja šiluma ga- zu. 2 automobilių mūro garažas. La- bai svari nuosavybė. \$44,500.

NERIS REAL ESTATE

3009 WEST 63rd STREET

Tel.: 471-0321

BUILDERS AND CONTRACTORS

Namų Statyba ir Remontas

HEATING CONTRACTOR

Irengiu naujus ir perstatau senus vi- su rūšiū namo apšildymo pečius ir air-conditioning į naujus ir senus na- mus. Irengiu vandens boilerius ir stogu rinas (gutters). Darbas atlie- kamas greit, sąžiningai ir garantuotai. Apskaičiavimai nemokami.

Turiu leidimus dirbti mieste ir užmiesčiuose.

DOMAS ZUKAUSKAS

HEATING & SHEET METAL

4444 So. WESTERN AVE.

CHICAGO, ILL. 60609

TEL.: VI 7-3447

A. ABALL ROOFING

Įkurta prieš 50 metų

VISOKIUS STOGUS, rinas ir nute- kamuosius vamzdžius sutaisome arba naujus išdodame.

KAMINUS išVALOME ir pataiso- me. Nudžiomame namus iš lauko ir at- iekame "tuckpointing" darbus. Esame apdrausti, visas darbas garantuotas.

Skambinkit
LA 1-6047

Ukainavimas veltui, kreipkitės bet kada

K. ERINGIS

CALIFORNIA SUPER SERVICE

Taisomi auto motorai, stabdžiai, tune-ups ir t. t.

4824 So. CALIFORNIA AVE.
CHICAGO, ILL. TEL. VI 7-9327

REMKITE TUOS ŽEINIERIUS,
KURIE GARSINASI
"NAUJIEŲSE"